Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 163 (6353) АВГУСТЫН 26 ВОСКРЕСЕНЬЕ 1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

Мүнөөдэр—шахтёрой Үдэр.

Нүүрһэнэй промышленностиин хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүдтэ большевистскэ амар мэндэ!

ШАХТЁРОЙ ҮДЭР

Мүнөөдэр бүхы оромнай шахтёрой Үдэрые тэмдэглэжэ байна. Энэ хадаа 1948 онһоо хойшо жэл бүри һайндэрлэгдэдэг болонхой. Энэ Үдэр манай нүүрһэнэй промышленностиин туйлалтануудые дүрбалга бололсг, манай шахтёрнуудай шэн габьяата ажалай дүнгүүд гаргагдадаг, тэдэнэр большевистскэ партиин, советскэ правительствын, нүхэр Сталинай табиhан зорилгонуудые дүүргэхээр бэлэн байһанаа харуулдаг байха юм.

Коммунизм байгуулгын агууехэ ажалай хэрэг хадаа советскэ хүнүүдэй эршэ зоригые бадаруулна. Советскэ арад эршэмтэй шанга ажалаараа Эхэ оронойнгоо баялигые жэлһээ жэлдэ арбидхана, коммунизмын илан мандаха сагые ойртуулна.

Советскэ шахтёрнүүд — манай ороной хүдэлмэришэн ангиин түрүү отряд мүн. Советскэ засагай жэлнүүдтэ нүүрһэнэй промышленность гайхамшагта амжалтануудые туйлаа. Тэрэ хадаа социалистическэ гүрэнэй арадай ажахын томо һалбаринуудай нэгэн болоо. Большевистскэ партиин сэсэн хүтэлбэриин ашаар манай шахтёрнууд гайхамшагта ехэ амжалтануудые туйлаһан байна. Манай нүүрһэ малталгын шэнэ районууд урган гараа. Жэшээлхэдэ манай Бурят-Монголой республикын дотор Галуута-Нуурай шахтанууд бии болонхой.

Сталинска табанжэлнүүдые амжалтатайгаар дүүргэһэнэй эсэстэ манай орон нүүрһэ малтан абалгаяа 1913 онойхитой сасуулхада 1940 ондо таба хахад дахинһаа дүүргэжэр ехэдхэһэн байха юм. Нүүрһэнэй промышленность жэл бүри улам һайн, улам түрүү техникээр эвбсэглэгдэнэ. Гансал эвбсэгээр нүүрһэ малтан абадаг сагунй үнгэрөө. Нүүрһэнэй промышленностиин бүхы хүдэлмэрийнүүд оньһото машинын хүсөөр хэгдэдэг болонхой. Манай орон дотор байгуулагдаһан эгээн шэнэ техникын машина—нүүрһэнэй комбайн шэнги тиимэ һайн машина ямаршье капиталистическэ орон дотор байхагүй. Нүүрһэнэй комбайн Галуута-Нуурай нүүрһэнэй шахтанuудта абганхай.

Советскэ арад Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайниие илалтатай түгэсөөр дүүргээд, оронойнгоо экономическа хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхын түлөө, 1946 оной февралиин 9-дэ хэлэһэн түүхэтэ үгэ соогоо агууехэ Сталинай табиһан зорилгонуудые дүүргэхын түлөө бүхы эршэ зоригоо, эрдэм бэлигээ хандуулаа. Дайнай һүүлэй табанжэл соо манай ороной ажалай ажахы гайхамшагта амжалтануудые туйлаба. Тэрэ тоодо нүүрһэнэй промышленность шэнэ амжалтатай. Нүүрһэ малтан абаха табанжэлэй даалгабари 1950 ондо 104 процент дүүргэгдэжэ, дайнай урда тээхи хэмжээн 57 процентээр үлүүлэгдээ. Һэргээн байгуулалгын тон ехэ хүдэлмэриин үрэ дүнгэһэнэй ашаар мүнөө Донбассай шахтанууд дайнай урда тээхиһээ горьтой ехэ нүүрһэ үгэдэг болонхой. Тиигэжэ Донбасс хадаа эгээн томо, ехээр механизированнэ бассейн байһан хэбээрээ һэргээн байгуулагдаа.

Нүхэр Сталинай заабарие бүтээлтэ болгон ороноймнай Зүүн зүгэй районуудай нүүрһэшэд түлиин малтан абалгаяа жэлһээ жэлдэ ехэдхэнэ. 1950 ондо ороной зүүн районуудта дайнай урда тээхидэ ороодоо хоёр үлүүтэй дахин ехэ нүүрһэн малтан абтаа.

Энэ жэлдэ нүүрһэнэй промышленность нүүрһэ малтан абалгаяа улам болгожо үргэлжэлһөөр. Жэлэй түрүүшын хахадай түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ.

Эхэ оронойнгоо шахтёрнуудай дунда Бурят-Монголой республикын Галуута-Нуурай шахтёрнуудшье ехэ амжалтануудые туйлана. Тэдэнэр нүүрһэ малтан абаха табанжэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь нэгэ жэл урид дүүргээ. Туйлаһан дээрээ һанаагаа амарангүй манай шахтёрнууд улам һайнаар ажаллажа, 1950 ондо 523 мянга 800 тонно нүүрһэ табанжэлэй түсэбһөө гадуур Эхэ орондоо үгэһэн байна.

Большевистскэ парти, советскэ правительство болон нүхэр Сталин шахтёрнуудай ажалые үндэрөөр сэгнэнэ, тэдэнэрэй материальна, культурна байдалые һайжаруулха тухай хододоо анхарал табина. Эрхим шахтёрнуудта Социалистическэ Ажалай Геройн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо. Олон мянган шахтёрнууд орденууд болон медальнуудаар шагнагданхай. 14 мянга 500 гаран горнягуудта «Хүндэтэ шахтёр» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоо. 150 мянган горнягууд Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Парти, правительствын анхарал оролдолгодо харюу болгон шахтёрнууд улам эршэмтэйгээр ажаллана. Дээрэ дурсагдаһан амжалтанууд хадаа тэдэнэрые бүри ехэ илалтануудта зоригжуулна. Советскэ хүнүүд туйлаһан дээрээ һанаагаа амардаггүй юм гэдэгэй бодото гэршэнь энэл даа!

Арбан зургаан жэлэй саада тээ Донбасста стахановска хүдэлөөн урган гараад, ороноймнай арадай ажахын бүхы һалбаринуудта дэлгэрһэн байгаа. Мүнөө нүүрһэнэй промышленностьда олон мянган шахтёрнууд стахановскаар ажаллана. Партийна организацинуудай хүтэлбэри доро шахтёрнууд үйлэдбэриингөө түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлнэ.

Социалистическэ мүрысөөндэ стахановецуудай тоо олошорно. Манай Галуута-Нуурай шахтёрнуудай дунда табанжэлэй эхиндэ стахановецуудай тоо үсөөхэн байһан аад, мүнөө тэдэнэр бүхы коллективэйнь гурбанай нэгэ шахуу болонхой. Эрхим стахановецууд нүхэд Каттыбаев, Ефимов, Иванов, Кокорин, Андреев, Данзанов, Цыбденов, Бурлаков болон бусадай нэрэнүүд алдар суутай болонхой.

Орон дотороо жэл бүри 500 миллион тонно хүрэтэр нүүрһэ малтан абадаг болохо гэһэн зорилго агууехэ Сталин багшамнай горнягуудай урда табиһан байна. Советскэ шахтёрнууд инаг вождиингоо заабарие нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө бүхы эршэ хүсэеэ, эрдэм шадабаряа зорюулхань лабтай.

Галуута-Нуурай шахтёрнуудай туйлаһан амжалтануудынь ехэ. Гэбэшье үшөөл дутагдалнууд бии байһание мартажа болохогүй. Тэндэ техникэ бүрин хүсөөрөө хэрэглэгдэнэгүй, ажалай эмхидхэлэй талаар дутагдалнууд бии. Эдэ бүгэдын эсэстэ энэ жэлэй түрүүшын хоёр кварталай түсэб дүүргэгдээгүй байшоо. Иимэ дутагдалнуудаа усадхахын тула бүхы хүсэеэ элсүүлхэ гэһэн зорилго мүнөө шахтёрнуудай урда табигдана. Рудоуправлениин хүтэлбэрилэгшэд, тэндэхи партийна организаци хадаа ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхын түлөө, продукциин өөрынь үные химдаруулхын түлөө, нүүрһэнэй шанарые һайжаруулхын түлөө социалистическэ мүрысөө шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлхэ, бүхы хүдэлмэришэдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулха уялгатай.

Нүхэд шахтёрнууд! Эхэ ороноо улам алдаршуулхын түлөө, коммунизм байгуулгые түргэдхэхын түлөө, орондоо нүүрһэ ехээр үгэхын түлөө бүри эршэмтэйгээр ажаллагты!

Шахтёрнуудай спортивна общество

«Шахтёр» гэжэ спортивна общество нүүрһэнэй промышленностиин шахтануудай ба предприятинуудай 250 мянган үлүүтэй физкультурнигуудые өөрынгөө зэргэдэ нэгэдүүлнэ. Эдэнэр 32 янзын спорт эрхилдэг байха юм.

100 мянган физкультурнигуудшахтёрнууд ГТО-гэй комплексын нормонуудые үгэнхэй, 30 мянга үлүүтэй хүн спортсменүүд-разряднигууд болонхой.

«Шахтёр» общество 52 стадионтой, спортивна ба гимнастическа олон залнуудтай, уһанай станцинуудтай, 500 шахуу футбольно талмайнуудтай, волейбольно ба баскетбольно хэдэн мянган площадкануудтай юм.

(ТАСС).

ТАРЯА ХУРЯАЛГЫЕ ҮРГЭН ДАЛАЙСАТАЙГААР ЯБУУЛАЯ!

Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо

МУХАРШЭБЭР Подлопатинска сельсоведэй Маленковой нэрэмжэтэ колхоз (правлениин түрүүлэгшэ А. И. Осипов) таряа хуряалгые ба гүрэндэ таряа тушаалгые эмхитэйгээр эхилээ. Тус колхоз графигай ёһоор гүрэндэ таряа тушаажа байна. Колхозой шофер Семен Денисов Заготзерногой Суулгын пунктда таряа шэрэхэ зуураа, сүүдхэ соо 2—3 рейс хэнэ.

Таряа тушаалгын август һарын графигые тус колхоз үлүүлэн дүүргэхээр хараалаа. Мүнөө 1200 пүүд эрхим шанартай тарян гүрэнэй складта тушаагдаа. Таряа тушаалгые богонихон болзор соо дүүргэхын тула шофер Семён Денисов «ГАЗ—51» гэжэ автомашинаар 1200 центнер таряа шэрэхэ гэжэ социалистическэ уялга абаа.

Б. Тугнуйский.

Үндэр бүтээсэ

БИЧУРА. (Телефоноор абтаба). Окино-Ключевскойн МТС-эй комбайнернууд Даши-Дондок Дондопов Балжин Дашиев хоёр Харланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ таряа хадажа захалаа. Түрүүшын үдэрһөө эхилээд эдэнэр үдэр бүри 1,5—2 нормо дүүргэжэ ябана.

Августын 20-ной үдэр эдэ хоёр «Коммунар» комбайнаар 19—20 гектар таряа хуряаһан байна. Хуряалгые эхилхэтээ хамта эдэ комбайнернууд часай графигаар хүдэлмэрилөөд иимэ амжалта туйлаа. Комбайнай сохиһон таряае эндэхи колхознигууд дары сэбэрлэжэ хатаагаад бэлэдхэлэй пунктда тушаажа байна. Мүнөө энэ колхоз 100 гаран центнер таряа тушаагаа.

М. Иванов.

Түрүүшын улаан ашаанууд

БАГА КУНАЛЕЙ. Бичурын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой транспортна бригадын бригадир Фекла Афанасьевна Зубкова таряа тээһэн 8 тэргэ улаан ашаатай ерэжэ, Заготзерногой Бага Куналейн пунктда шэнэ таряа тушаагаад, нэгэдэхи номерэй квитанци абаба.

—Эхэ орондоо таряа тушааха нангин уялгаяа богонихон болзор соо дүүргэхын түлөө миний бригадынхид эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилхэ, — гэжэ нүхэр Зубкова мэдүүлээ.

Б. Дымбрылов.

Таряа хуряалгада бэлэдхэлые дүүргээдүй

Хэжэнгын аймагта партийна ба ажахын эдэбхитэдэй зүблөөн августын 18-да үнгэргэгдэжэ, таряа хуряалгые һайнаар үнгэргэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Бельгаев энэ асуудалаар элидхэл хээ.

— Манай республикын түрүү аймагууд, колхозууд һайн бэлэдхэлтэйгээр таряа хуряалгые эхилээд, амжалтатайгаар ябуулжа, таряанайнгаа эрхим дээжые гүрэндөө тушаажа эхилбэ, — гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ. Тиихэдэ манай аймагай колхозуудай полинууд дээрэ муу бэшэ ургаса эдеэшэжэ байна, тэрээние хуряажа захалхаар болоо. Гэбэшье, аймагай нэгэшье МТС ба колхоз таряа хуряалгада бэлэдхэлые дүүргээдүй байһаар. Таряа хуряалгада тэсэшэгүй муугаар бэлэдхэжэ байһанай гол шалтагаан гэхэдэ, аймагай колхозууд ба МТС-үүдтэ социалистическэ мүрысөөн ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэнэ, ажалай түрүү метод багаар дэлгэрүүлэгдэнэ, ажал хүдэлмэри һулаар эмхидхэгдэдэг. машина зэмсэгүүд хүсэд һайнаар ашаглагдадаггүй байна. Гадна, ниитэ-политическэ хүдэлмэриин муугаар табигдаһан дээрэһээ ажалай жаяг заршам һула.

Элидхэлэйнгээ түгэсхэлдэ нүхэр Бельгаев үбһэ хуряалгын гүнзэгы таһалдалнуудые дары усадхаха, түрүүшүүлэй дүй дуршэл, стахановска ажалай эрхим методүүдые хэрэглэн, таряа хуряалгые гээлтэгүйгөөр, болзорһоонь урид —сентябриин 25-да сүм дүүргэхэ зорилго табиба.

Дунда Худанай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой түрүүлэгшэ нүхэр С. Мункин элидхэл тушаа эгээн түрүүн үгэ абажа, үбһэ хуряалгын ябаса тухай ба таряа хуряалгада бэлэдхэлэй дутагдалнуудые хайшан гэжэ усадхаха тухайгаа дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ.

Гүрэндэ таряа тушаалгада аймагай колхозуудай тон хангалтагүйгөөр бэлэдхэжэ байһан тухай, таряагаа хадажа эхилхээр болоһон аад, үшөө хойшолуулха һэдэлгэнүүдтэй зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр Дёмин шүүмжэлбэ. Жэшээнь, «Манай ажал», «1-ое Мая», «Зурганай зам», «Заветы Ильича», Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд орооһоёо хатааха нэгэшье механическа болон бусад сушилка мүнөө хүрэтэр заһабарилаагүй аад, харин правительствоор эрид хоригдоһон гал сушилкануудые заһабарилһан байха юм. Тэрэшэлэн бороо хурын ороходо гүрэндэ таряа тушаалгые таһалдуулхагүйн ба таряагаа норгохогүйн тула хушалтатай тогуудые нэгэшье колхоз түхеэрээгүй байба. Мүн олохон колхозууд мүнөө хүрэтэр таряа хуряалгын хүдэлмэриин түсэб табяадүй байһаар.

Элидхэл тушаа үгэ хэлэгшэд таряа хуряалгын хүдэлмэридэ хабаадагшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, партийно-комсомольско болон комсомольско-залуушуулай группануудые таряа хуряалгын шиидхэхы участогууд дээрэ табиха тухай нилээд тоггожо хэлээ. Элирүүлэгдэһэн дутуунуудые дары усадхахын тула тус зүблөөн тодорхой шиидхэбэри баталан абаба.

Б. Шаралдаев,
манай корреспондент.

Абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө тэмсэнэ

Торниин аймагай Каландарашвилиин нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ залуу комбайнер Калмынин гэгшэ хүдэлмэрилнэ. Энэ жэлдэ таряа хуряалгые һайнаар үнгэргэхын тула социалистическэ мүрысөөндэ оролсохо зуураа, нүхэр Калмынин самоходно комбайнаар сезон соо 450 гектарһаа бага бэшые хуряаха ба 15 процент горючи алмаха уялга абаһан байгаа.

Энэ уялгаяа дүүргэхын тула нүхэр Калмынин машинаяа һайнаар бэлэдхээ. Таряанай эдеэшэхэтэй сасуу залуу комбайнер түүбэрилэн хадажа эхилээд, түрүүшын үдэрһөө захалан нормоёо үлүүлэн дүүргэжэ, абаһан уялгаяа бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ ябана. Хоёр үдэр соо нүхэр Калмынин 20 гаран гектар таряа хуряагаа. Хүдэлмэриингөө темпые түргэдхэн үшөө һайнаар хүдэлмэрилхэб гэжэ нүхэр Калмынин мэдүүлнэ.

М. Майоров.

Манай колхознигуудай хүсэл зорилго

Кабанскын аймагай „Коммунизм" колхозой түрүүлэгшэ К. Дементьевэй хөөрөөнһөө

Шэнэ ургаса хуряалгын ба гүрэндэ таряа тушаалгын эгээл харюусалгатай үе ерэбэ. Манай колхозой гэшүүд таряагаа түргэнөөр, гээлтэгүйгөөр хуряахын тула бүхы хүсэеэ элсүүлнэ.

Августын 16-да бидэнэр намарай хара таряа түүбэрилэн хадажа эхилээд, хүдэлмэриин темпые үдэр бүри түргэдхэн хэдыхэн хоног соо 68 гектар талмайн хара таряа хадажа дүүргээбди. Энэ хүдэлмэридэ 6 жатка ба 20 гаран хүн ябаһан байна. Жаткын машинистнууд Никифор Фрышкин, Спиридон Каплин, Иван Трескин ба бусад үдэр бүриингөө нормо дүүргэжэ ябаа. Таряанай боолтодо ябаһан Анна Купцова, Лукерья Дементьева, Татьяна Антонова ба бусад һайн ажалаараа шалгарба.

Мүнөө шэниисэеэ жаткаар түүбэрилэн хадажа эхилээбди. Таряа хуряалгые ябуулхатаяа хамта манай колхознигууд тэжээл бэлэдхэлэй темпые һуладханагүй. Үбһэ сабшаха түсэбөө дүүргэжэ, 8600 центнер һайн шанартай үбһэ соможо абаабди. Гэбэшье тэжээл бэлэдхэлгэдэ мүнөө 70 гаран колхознигууд ябажа байна.

Ниитынгээ малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхын тула манай колхознигууд оролдосотойгоор хүдэлмэрилнэ. Гар хажууршад Е. Евсюнин, Яков Купцов гэгшэд илангаяа һайнаар хүдэлмэрилнэ. Эдэнэр үдэр бүриингөө даалгабари 140 процент ба үшөө дээшэншье дүүргэдэг байна.

Мүн тэжээл бэлэдхэлэй бригадын гэшүүд — сенокосилкын машинист Николай Бурдуковский ба гар хажууршан Лукерья Горновская гэгшэд эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулан хүдэлмэрилөө. Силос даралгын түсэб сентябриин 1 болотор дүүргэхэбди. Тиихын тула силос даралга мүнөө түргэнөөр ябуулагдана. Тракторна силосорезкээр наран сэсэг хэршэжэ силос даража байнабди. Тиихэдэ үбһэ хуряалгын хүдэлмэрие августын 27 болотор сүм дүүргэхэбди.

Манай колхозой гэшүүд шэнэ ургаса гээлтэгүйгөөр хуряажа, гүрэндэ таряа тушаалгые болзорһоо уридшалан дүүргэхэ хүсэлтэй.

Уялгата тушаалгаар гүрэнтэйгөө удаан тоосоно

Зунай үедэ малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушаалга эрид хурдадхагдаха ёһотой. Түрүү колхозууд энэ үе соо малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлжэ малажалай продуктнуудые тушаалгаар гүрэнтэйгөө болзорһоо урид тоосоно.

Гэхэтэй хамта, Хориин аймагай зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ба бэлэдхэлэй организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд энэ арга боломжоёо хэрэглэжэ шаданагүй гү, али хэрэглэхын түлөө оролдоногүй. Тэрээнэй эсэстэ тус аймагай ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд үнеэдэй һү үгэлгые дээшэлүүлхын тула үшөө эртэ хабар байхаһаа адуулгыень һайнаар эмхидхэхэ хэмжээнүүдые абаагүй байха юм. Эгээл энэ шалтагаанһаа үнеэдэй ашаг шэмэ дээшэлүүлэгдээгүй, гүрэндэ һү тушаалгын түсэб таһалдуулагдажа байна. Августын 20 болотор аймагай колхозууд гүрэндэ һү тушааха жэлэйнгээ түсэбые оройдоо 35.5, үмсын ажахынууд 53 процент дүүргээ. Зарим колхозууд, жэшээнь, Молотовой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Байбородин) һү тушааха жэлэйнгээ түсэбые оройдоо 15,5 процент, Ждановай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Жамсаранов) —15,3, Ленинэй (түрүүлэгшэнь нүхэр Базаржапов), Хориин сельсоведэй Сталинай (түрүүлэгшэнь нүхэр Трунев), «Родник» (түрүүлэгшэнь нүхэр Дриевский), «Победа» (түрүүлэгшэнь нүхэр Кожевников) колхозууд миил 18—19 процент дүүргэнхэй.

Зарим колхозууд һүнэй продуктнуудые доторой хэрэгсэлдэ ехээр гаргашална гэжэ шалгалта харуулаа. Жэшээнь, Калининай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Гунзенов) гүрэндэ һү тушааха түсэбөө дүүргээгүй байгаад, аяар 10 центнер һү, 41,5 килограмм тоһо ба нилээд ехэ хэмжээнэй зөөхэй газаа тээшэнь гаргашалһан байха юм. Тэрэшэлэн «Победа» колхозой правлени 18 центнер һү гаргашалаа. Тиихэдэ «Маслопромой» системын ба аймагтахи уполминзагай хүдэлмэрилэгшэд үнеэдэй контрольно һаалга үсөөн үнгэргэдэг. Жэлэй эхинһээ хойшо аймагай оройдоо 6 колхозуудта нэгэ дахин контрольно һаалга үнгэргэгдэһэн байгаа. Бэшэ колхозуудтань контрольно һаалга оройдоо үнгэргэгдөөгүй. Олонхи үнеэд дутуу һаагдана гү, али зарим һаалишад һааһан һүнэйнгөө бага бэшэ хубиень үбэршэлнэ гэжэ эдэ 6 колхозуудта үнгэргэгдэһэн контрольно һаалга харуулаа. Жэшээнь, «Улаан Одон» колхоздо үдэр бүри хоёр гүүртын үнеэдэй 153 литр һүн, Үдын сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо гурбан гүүртын үнеэдэй 233 литр һүн дутуу һаагдадаг байба. «Пламя», «Родник» ба бусад колхозуудта мүн иимэ байдал үзэгдэнэ. Колхозуудай правленинүүд ба бэлэдхэлэй органуудай зүгһөө һаалишадай хүдэлмэрие хинан шалгадаггүй дээрэһээ хэды шэнээн ехэ һү колхозууд ба гүрэнэй дутуу абадаг байһыень дээрэ хэлэгдэһэн баримтанууд харуулна.

Гүрэндэ мяха тушаалга тус аймагта оройдоо 30 процент дүүргэгдэнхэй.

Тэрэшэлэн үмсын ажахынууд малажалай продуктнуудые тушаалгаар гүрэнтэйгөө тон удаан тоосоно. Аймагтахи үмсын ажахынууд гүрэндэ һү тушааха түсэбөө 45 процент, мяха—25,4, үндэгэ—82,6, брынзэ—37 процент дүүргэһэн байха юм.

Хүдөө ажахын продуктнуудые тушаалгаар гүрэнэй налоговой заршам эбдэгшэдтэ ямаршье хэмжээ абтанагүй. Тэрээнһээ байтагай эндэхи бэлэдхэлэй организацинууд өөһэдөө тон муугаар хүдэлмэрилнэ. Бэлэдхэлэй министерствын Хориин аймагтахи түлөөлэгшэ нүхэр Осипов, «Маслопромой» аймагай конторын эрхилэгшэ нүхэр Бурлаков болон бусад болоһон баримтануудые тодолхоһоо бэшэ, эмхидхэлэй ямаршье хүдэлмэри ябуулнагүй Үнгэрхэдээ «Маслопромой» аймагай конторын предприятинуудта һү тушаагшадые мэхэлхэ баримтанууд үсөөн бэшэ үзэгдэнэ. Жэшээнь, Баруун-Хасууртайн тоһоной заводто ажалшадай тушааһан һүнэй тоһолигыень даража, һүнэй продуктнуудые үбэршэлһэн баримтанууд али олон үзэгдэһэн байха юм. Тоһоной заводуудай ба пунктнуудай хүдэлмэрилэгшэд гахайнуудые тон олоор тэжээжэ, тэдээндээ машинын һү ехээр эдюулдэг. Энэ шалтагаанһаа машиндаһан һүн колхозуудтань багаар бусаагдана. Эдэ бүхы болошогүй баримтанууд хадаа «Маслопромой» аймагай конторын эрхилэгшэ Бурлаковай ударидалгаар, бэлэдхэлэй министерствын аймагтахи түлөөлэгшэ нүхэр Осиповой шанга хиналта тогтоогоогүй дээрэһээ болоно. Гүрэндэ харша иимэ баримтануудые мэдэжэ байбашье, аймагай прокурор нүхэр Давыдов «Маслопромой» аймагай контородо хүдэлмэрилдэг гэмтэ нюурнуудые харюусалгада хабаадуулнагүй, һанаа амархан һуужа байна.

Тиихэдэ уполминзагай агентнууд Дашипылова, Бадмаев, Упкунова гэгшэд тон муугаар хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр өөһэдынгөө хайша хэрэг ба харюусалгагүй хүдэлмэриин гэмээр колхозууд болон үмсын ажахынуудай малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушаалга тэрэшэлэн хойшо таталсажа байха юм.

Малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха эрхим болзорнууд үнгэржэ байна. Тиимэһээ Хориин аймагай хүтэлбэрилхы ба бэлэдхэлэй организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэб дүүргэхэ тушаа хооһон хөөрэлдөөгөө орхижо, энэ түсэб ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэ бодото хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Д. Санжимитыпов
манай корреспондент.

Шахтёрнуудай алдарта һайндэр

Советскэ хүнүүдэй заншалта һайндэр болоһон шахтёрой Үдэрые манай орон мүнөөдэр тэмдэглэжэ байна. Энэ үдэр советскэ горнягууд өөрынгөө хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргана, нүүрһэнэй промышленностиие саашадань хүгжөөхэ замуудые хараална.

☆☆☆

А. ЗАСЯДЬКО,
СССР-эй нүүрһэнэй промышленностиин Министр

☆☆☆

Коммунизм байгуулгын агууехэ уг зорилгоор зоригжоһон советскэ шахтёрнуудай алдарта арми, манай бүхы арадтал адляар, шэн зоригто ажалаараа ороной баялигые улам арбидхалсана, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал ба демократи мандуулгын түшэг тулгуури болгошо социалистическэ Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые бэхижүүлнэ.

Нүүрһэнэй промышленность хадаа арадай ажахын тон шухала һалбаринуудай нэгэн мүн. Большевистскэ партиие ба Советскэ гүрэнние үндэһэлэн байгуулагша В. И. Ленин, И. В. Сталин нүүрһэнэй промышленностиие хододоо угаа ехэ удхашанартайда тоолодог байгаа. «...Мүнөө сагай ямаршье промышленность, ямаршье фабриканууд ба заводууд, —гэжэ горно-хүдэлмэришэдэй Бүхэроссийска нэгэдэхи учредительнэ съезд дээрэ Владимир Ильич Ленин хэлээ һэн, — нүүрһэнэй промышленностьгүйгөөр байжа шадахагүй. Нүүрһэн хадаа промышленностиин бодото хилээмэниинь гээшэ, энэ хилээмэгүйгөөр промышленность хүдэлжэ шадахагүй...»

1920 ондо нүхэр Сталин украинска ажалай армиин боецүүдтэ хандан, иигэжэ бэшэһэн юм: «Нүүрһэн хадаа Деникиниие илаха илалта мэтээр Россида мүн шухала байһыень мэдэгты».

Нүүрһэнэй промышленность урдань, хаанта Россин үедэ гээгдэнги байһан аад, советскэ засагай жэлнүүдтэ большевистскэ партиин хүтэлбэри доро хүгжэжэ, эгээн шэнэ техникээр зэбсэглэгдэһэн промышленностиин түрүү һалбари болоо.

Сталинска табанжэлнүүдые дүүргэһэнэй эсэстэ манай орон нүүрһэ малтан абалгын талаар 1913 онойхиһоо 5,5 дахин ехэ нүүрһэ бүри дайнай урда тээхи 1940 ондо үйлэдбэрилдэг болоһон байгаа. Нүүрһэ малтан абалгые механизацилгын хэмжээгээр Советскэ Союз Англиие, Германиие ба Америкын Холбоото Штадуудые 1937 ондо уридлаад байһан юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайн айхабтар ехэ хүсэлэлгэ гаргахыень советскэ шахтёрнуудһаа эриһэн байна. Бүхы нүүрһэнэй хахадһаа ехые үгэдэг Донецкэ ба Подмосковно бассейнүүд саг зуура гитлеровецүүдээр эзэмдэгдэһэн байгаа. Энэ гээлтые эгээн бага болзор соо хүсэлдүүлхэ хэрэгтэй байба. Нүүрһэнэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд Эхэ ороной үмэнэхи уялгаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлэн, дайнай жэлнүүдтэ промышленность ба түмэр замай транспортые түлишөөр һаадгүй хангаа.

Советскэ арад Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайе илалта түгэлдэрөөр түгэсхөөд, Эхэ оронойнгоо экономическа хүсэ шадалые улам шангадхаха хэрэгтэ, нүхэр Сталинай 1946 оной февралиин 9-дэ табиһан зорилгонуудые дүүргэлгэдэ хүсэ шадалаа зорюулаа. Дайнай хойто тээхи табанжэл хадаа нүүрһэнэй промышленностиин шэнэ дэбжэлтээр тэмдэглэгдэв.

Нүүрһэнэй промышленность темпээ түргэдхэжэ үргэлжэлөөд, 1949 ондо нүүрһэ малтан абаха гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн ба 1950 ондо гэжэ табанжэлэй түсэбөөр тодорхойлогдоһон хэмжээе үлүүлһэн байна. Ороной горнягууд дайнай хойтохи табанжэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид —1950 ондо дүүргээд, түсэбһөө гадуур хэдэн миллион тонно нүүрһэ Эхэ орондоо үгөө.

Донбассай шахтанууд бүримүһэн һэргээн байгуулагдаа, энэнь түгэс шэнэдхэн һэльбэлгын үндэһөөр бэелүүлэгдэв. Һэргээн бодхоогдоһон Донбасс дайнай урда тээхи хэмжээе нүүрһэ малтан абалгаар нилээд үлүүлхэһээ гадна, ороной ямаршье бассейнһээ бүри ехэ нүүрһэ үгэжэ эхилэнхэй.

Эдэ амжалтанууд хадаа шахтёрнуудай шэн зоригто, патриотическа ажалай үрэ, агууехэ уг зорилго тээшэ—коммунизм тээшэ дабшажа ябаа советскэ хүнүүдэй творческо эдэбхи үүсхэлэй үрэ мүн.

Нүүрһэнэй промышленность түлишэ малтан абалгаяа 1951 ондо улам ехэ болгожо үргэлжэлһөөр. Түрүүшын хахад жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдэв.

Большевистскэ парти, Советскэ правительство ба нүхэр Сталин өөрөө хүндэ хүдэлмэри механизацилха асуудалнуудые ехэ удхашанартайда тоолодог байна. Бүри 1931 ондо, ажахынхидай зүблөөн дээрэ нүхэр Сталин иигэжэ хэлэһэн юм: «манай хүдэлмэриин мүнөөнэй темп ба үйлэдбэриин эрхэбайдалда механизацигүйгөөр байжа болохо гэжэ бодоо һаа, — далайе халбагаар удхажа шадагдаха гэжэ найдаһан удхатай болохо гээшэ».

Большевистскэ партиин ба Советскэ правительствын заабаринуудые бэелүүлжэ, нүүрһэнэй промышленность бүхы хэмжээгээр механизацилагдан хүгжөөгдөө.

Малтан үйлэдбэрилхэ шэнэ машинануудые хэрэглэлгын үндэһэ һуури дээрэ нүүрһэнэй промышленностиие техническэ талаарнь шэнэдхэн зэбсэглэлгэ 1949 ондо эхилэгдэһэн юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ манай конструкторнууд ба машина бүтээгшэд «Донбасс» гэжэ нүүрһэнэй комбайн, жэжэ нүүрһэнэй комбайн ба бусад олон оньһото машинануудые зохёогоо.

Механизациин хүгжэлтэдэхи өөрсэ зүйлнүүдынь юуб гэбэл, машинанууд ба механизмуудай тоо олон болгохоһоо гадна, мүн тэдэнэй шанарынь тон ехээр хубилаа. Тиин, шэнэ машинануудые үйлэдбэридэ ашаглаһанай үндэһөөр ажалай эмхидхэл бүри һайжараа.

Шэнэ, бүри үндэр бүтээсэтэ машинануудые үргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлгэ хадаа ажалай эмхидхэлые үндэһөөрнь шэнэдхэхэ, шахтануудые саг үргэлжэ цикличнэ графигай ёһоор хүдэлмэрилдэг болгохо услови хангана.

Механизациин ургахатайнь хамта, хүдэлмэришэдэй ба инженерно-техническэ кадрнуудай шадабари мэргэжэлые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. Нүүрһэнэй промышленностиин хүдэлмэришэдые һургаха 144 үлүүтэй комбинадуд ба 714 пунктнууд байгуулагдаад, дайнай хойто тээхи табанжэлэй турша соо миллион үлүүтэй хүдэлмэришэдые һургаһан байна. Энэ жэлдэ 80 мянга шахуу хүдэлмэришэд һургагдаха юм. Инженерно-техническэ хэдэн мянган хүдэлмэрилэгшэд элдэб курсануудта һуража, өөһэдынгөө шадабари мэргэжэлые дээшэлүүлнэ. Тэрэшэлэн нүүрһэнэй промышленностиин академи байгуулагдаа.

Мүнөө сагай түрүү техникээр зэбсэглэгдэһэн 350 үлүүтэй шахтанууд ба нүүрһэнэй разрезүүд дайнай хойто тээ үнгэрһэн табанжэлэй турша соо һэргээн һэльбэгдэһэн, шэнээр баригдаһан ба ашаглалгада оруулагдаһан байха юм.

Советскэ арадай агууехэ вождь нүхэр Сталинда эльгээһэн бэшэг соогоо шахтёрнуудай абаһан уялгануудые дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн хадаа нүүрһэнэй промышленностиин түйлаһан амжалтануудай үндэһэ һууринь болоно. Нүүрһэнэй промышленностиин 95 мянга шахуу хүдэлмэришэд һара бүри 1,5 ба дээшэшье нормонуудые дүүргэнэ.

Үндэр бүтээсэтэ ажалай алдарта мастернуудай нэрэнүүдынь — нүүрһэнэй комбайнуудай машинистнууд, Сталинска шангай лауреадууд В. М. Саушкинай, В. П. Кучерай, Н. Т. Недвигэй; үрэмдэдэг машинануудай машинистнууд — Социалистическэ Ажалай Геройнууд: СССР-эй Верховно Соведэй депутат Е. И. Дуканинай ба РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат П. А. Томиловай, Сталинска шангай лауреадууд Е. И. Хомутовай, М. Н. Брежневэй, П. Г. Могиленкын, экскаваторай машинист Социалистическэ Ажалай Герой Н. Ф. Панаринай ба мүн нүүрһэнэй промышленностиин бусадшье хэдэн зуун солото хүнүүдэй нэрэнүүдынь бүхы орон дотор мэдээжэ.

Нүүрһэнэй промышленностиин инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй дундаһаа дүй дүршэлтэй хүтэлбэрилэгшэдэй кадрнууд — үйлэдбэриин новаторнууд урган гарана, тэдэнэй 200 үлүүтэйнь Сталинска шангай лауреадуудай үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Горнягуудта хүнгэлэлтэнүүдые олгохо тухай правительствын түүхэтэ шиидхэбэринүүд хадаа шахтёрнуудай ажалые гайхамшаг дээрэ дэбжүүлһэн байна. Нүүрһэнэй промышленностиин 50 мянга үлүүтэй инженерно-техническэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэ тусхайта нэрэ зэргэнүүд олгогдоо; 150 горнягууд Социалистическэ Ажалай Геройн үндэр нэрэзэргэдэ хүртөө; 14,5 мянга үлүүтэй горнягууд Хүндэтэ шахтёрой нэрэ зэргэтэй болоо.

Большевистскэ парти ба Советскэ правительство болбол шахтёрнуудые үдэр бүриин анхарал оролдолгоор хүреэлнэ. Шахтёрнуудай городууд ба посёлогуудые болбосон болгохо хэрэгтэ гүрэнэй зүгһөө ехэ мүнгэ зөөри һомологдоно. Дайнай хойтохи табанжэлэй турша соо ороной нүүрһэтэ районуудта 6,5 миллион үлүүтэй квадратна метр гэр байра шэнээр баригдаа.

Шахтёрнууд мүнөө городууд ба посёлогуудта культурын 650 ордонуудтай ба клубуудтай, 250 үлүүтэй парканууддай, 583 кинотеатртай, 833 библиотекэтэй байна.

Шахтёрнуудай салин хүлһэн жэлһээ жэлдэ нэмэнэ. Эдэнэй салин хүлһэнэй дунда жэшээе дайнай урда тээхитэй сасуулаад үзэбэл, хоёр хахад дахин ехэ болоһон байха юм.

Горнягуудай бэеын элүүрые сахиха асуудалда Советскэ гүрэн угаа ехэ анхарал табина. Нүүрһэтэ районуудта хэдэн мянган врачууд хүдэлмэрилдэг. 100 мянган үлүүтэй шахтёрнууд жэл бүри курортнуудта, санаторинуудта ошожо амарна. Шахтёрнууд нүүрһэнэй промышленностьда удаан саг соо, һайнаар ажаллаһанай түлөө орденуудаар ба медальнуудаар шагнагдана. Удаан ажаллаһанайнь түлөө шахтёрнуудта 1947 онһоо хойшо 3 миллиард шахуу түхэриг мүнгэн түлэгдэһэн байна.

Большевистскэ партиин ба Советскэ правительствын эсэгэ ёһоной анхарал оролдолгодонь харюу болгон, шахтёрнууд шэн зоригтойгоор ажаллана.

Ажахын хүтэлбэрилэгшэд, партийна ба профсоюзна организацинууд социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэн, нүүрһэ малтан абалгые улам ехэ болгохын түлөө, графигай ёһоор—сүүдхэ соо нэгэ циклээр хүдэлмэрилхэ ябадалда орохын түлөө, машинанууд ба механизмуудые үндэр бүтээсэтэйгөөр ашаглахын түлөө, үйлэдбэриин нормонуудые үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэхэ ёһотой.

Манай ороной арадай ажахы хадаа малтан абтадаг нүүрһэнэй шанарые бүри һайн болгохо гэһэн эрилтэ табина. Промышленностиие, түрүүшын ээлжээндэ хара металлургиие, эрхим шанартай нүүрһөөр хангахын тула болбосоруулгын фабрикануудые бариха ехэ программа бэелүүлхэ шухала.

Энээнтэй хамта, промышленностиин шэнэ һалбари — нүүрһэ нигтаруулан даралгые амжалтатайгаар шудалха хэрэгтэй. Нигтаруулан дарадаг фабрикануудые барибал, нютагай аараг сортын нүүрһэнүүдые промышленностьда үргэнөөр хэрэглэхэ арга олгохо юм.

Капитальна барилгые улам түргэдхэхэ ба тэрэнэй өөрын үные саашадань химдаруулха гээшэ нүүрһэнэй промышленностиин шухалын шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Советскэ горнягууд урдаа байһан зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ ба манай орон дотор коммунизм байгуулха агууехэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулхань лабтай.

Зэдэ мүрэн дээрэ Торпин аймагай колхоз-хоорондын гидроэлектро... барилга энэ жэлэй хабарһаа эхилэнхэй. Тэрэнэй барилгада аймагай кол... дай гэшүүд, бусад организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд үдэр бүри гара...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Каландарашвилиин нэрэмжэтэ колхозой комсомольско... гэдэ станциин барилгада гаража ябана. Энэ бригада барилгын эхил... хойшо нормоёо үлүүлэн дүүргэдэг байха юм.

О. Зенкиин фо...

Октябриин урда тээхи мүрысөөн

Нэгэ жэл соо 2 жэлэй нормо дүүргэх...

Манай Баруун-Тарбагатайн леспромхозой коллективэй гэшүүд Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байна. Тиихэдэ, бишье мүрысөөндэ оролсоод, харюусалгатай уялга абааб.

Хэрбээ үнгэрэгшэ 7 һара соо 2500 кубометр модо автомашинаараа шэрэхэ даалгабаритай байгаа һаа, мүнөө 2578 кубометр шэрэжэ, жэлэйнгээ түсэб үлүүлээд байнаб. Энээгээрээ зааханшье һанаагаа амарнагүйб. Саашадаа үшөө ехэ амжалта түйлахын түлөө бүхы коллективтээ хамта тэмсэн, Октябрьска революциин 34-жэлэй ой хүрэтэр дахин нэгэ жэлэй нормо дүүргэхэ уялга абааб. Хэлэһэн үгэдөө хүрэхэб.

Мүнөө жэлэйнгээ даалгабари дүүргээд, 1952 оной нормоор хүдэлмэрилжэ байһан шофёрнууд нүхэд Пётр Миронов, Харлампий Суворов гэгшэдые социалистическэ мүрысөөндэ уряалнаб. М... коллектив модо бэлэдхэхэ жэл... гээ түсэб болзорһоонь ... Сталинска Конституциин үл... декабриин 5 хүрэтэр дүүргэх... га абаа.

Энэ тон харюусалгатай б... дэтэй уялгые нэрэтэй түрэт... дүүргэлсэхын түлөө шэн зориг... гоор, стахановскаар хүдэлм... хые леспромхозойнгоо бүхы ... фёрнуудые уряалнаб.

Минии уряалые хүндэтэй ... хүлеэхые стахановецууд-шоф... нууд нүхэд Николай Карб... Михаил Власов, Иван Колесн... Илья Бакиров, Николай Гал... гэгшэдые тус тустань уринаб. ... нии эдэ нүхэд социалисти... мүрысөө үргэнөөр дэлгэр... модо шэрэхэ жэлэйнгээ ... дүүргүүтэй ябана.

В. Кучумов, Ба...
Тарбагатайн леспром...
шофёр-стахано...

Уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэнэ

Промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной предприятинуудай болон барилгын организацинуудай партийно-ажахын эдэбхитэдэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгые зүбшэн хэлсэһэн Онохойн лесокомбинадай коллектив дээшэлүүлэгдэһэн уялга абажа, Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оробо. Тиин шпала хюрөөдэхэ жэлэйнгээ түсэб октябриин 15-да сүм дүүргэхэһээ гадна, жэлэй эсэс хүрэтэр 200 мянган шпала Эхэ орондоо бэлэглэхэ гэһэн уялга абаһан байна.

Тус коллектив энэ уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ эхилээ. Энэ оной августын 15-най байдалаар шпала хюрөөдэхэ жэлэйнгээ түсэб 76 процент дүүргээд байна. Мүнөө халаанууд хоорондын мүрысөөн үргэдэжэ эхилээ. Н... Иванов, Павлов, Брыков, ... мунист Неврин гэгшэдэй ... тэлбэрилдэг бригаданууд х... соогоо 450 шпала хюр... хын орондо, 600—700-е хюр... жэ, социалистическэ мүрыс... түрүү зэргэдэ ябана.

Тус бригадануудта үдэрэй ... нормые 200 процент хүрэтэр ... гэгшэдэй тоо олошоржо ... Мүн мүрысэгшэдэй дунда пол... ко-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ... нөөр ябуулагдана.

Хүндэлэлэй доскада бэш... шэдэй тоо үдэр бүри олош... Эрхим стахановецуудай абад... лингай хэмжээн шэнэ сист... түлэгдэн, модошодой матери... байдал улам һайжарна.

О. Дамди...

Театральна искусствын хүгжэлтын түлөө

„Драматическа театрнуудай репертуар ба тэрээниие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай“ ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоол гараһаар табан жэл болоһоной ойдо

☆

Г. ЦЫДЕНЖАПОВ,
СССР-эй арадай артист, Сталинска шангай лауреат.

☆☆

Идеологическа асуудалнууд тушаа һүүлэй жэлнүүдтэ ВКП(б)-гэй ЦК-гэй гаргаһан түүхэтэ тогтоолнууд хадаа советскэ искусство ба литературые саашадань хүгжөөхэ дайшалхы программа болоо.

Советскэ хүн тухай тодо һонор, идейно-уранһайханай талаараа эрхим зохёолнуудые бэшэхэ, советскэ обществын таһалгаряагүй урагшаа дабшажа байгаа тодорхой һайхан ба түгэлдэр ажабайдалые пьесэнүүд болон зүжэгүүд дотор харуулха, советскэ хүнүүдэй шэнжэ шанарай, илангаяа Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ бэелүүлһэн эдэнэй шэнжэ шанарай эрхим талануудые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ али болохоор туһалха зорилго манай драматургнуудай ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй урда ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тус тогтоолоор табигдаһан байха юм.

Большевистскэ партиин Центральна Комитет энэ түүхэтэ тогтоол гаргажа, советскэ театральна искусствын хүдэлмэрилэгшэдые социалистическэ реализмын түлөө, идеягүй ябадалда эсэргүү, буржуазна национализмын ба космополитизмын харша идеологидо эсэргүү тэмсэлэй дайшалхы программаар зэбсэглээ.

Советскэ драматургнууд ба театрын хүдэлмэрилэгшэд ВКП(б)-гэй ЦК-гэй эдэ заабаринуудые бэелүүлэн, үнгэрэгшэ табан жэл соо өөрынгөө творческо хүдэлмэридэ горьтой амжалтануудые туйлаа гэбэл, советскэ обществын ажабайдалые найруулан харуулха мүнөө үеын тематика манай ороной театрнуудай ажал-ябуулгадахи гол темэнь болоһон байна.

Большевистскэ партяар, нүхэр Сталинаар ударидагдадаг советскэ драматургнууд, театрнуудай хүдэлмэрилэгшэд уранһайханай талаараа эрхим хэдэ хэдэн пьесэнүүд ба зүжэгүүдые зохёогоо, тэдэнь манай советскэ обществые, манай советскэ хүнүүдые үнэн зүбөөр харуулна, дайшалхы ба ажалай баатаршалгануудыень элирхэйлэн харуулна. Вс. Вишневскиин «Мартагдашагүй 1919-дэхи», С. Михалковой «Илья Головин», «Би гэртээ ошохые хүсэнэб», Н. Виртын «Манай шухала юумэн», А. Суровой «Москва дээгүүр сасарһан туяан», А. Корнейчугай «Калинова шугы», И. Поповой «Бүлэ», А. Штейнэй «Адмиралай туг», Н. Дьяконовой «Энжэтэ хурим», Ю. Чепунинай «Һэшхэл» ба бусад пьесэнүүдые театрнууд амжалтатайгаар харуулжа, зоной зүгһөө һайшаалда хүртэһэн байха юм. Драматическа олохон зохёолнууд Сталинска шангуудта хүртэнхэй. Драматическа эрхим зохёолнуудай түлөө тэмсэн, театрнууд болбол харша идеологи пропагандалдаг хилын саанахи буржуазна авторнуудай пьесэнүүдһээ, тэрэшэлэн советскэ драматургнуудаар бэшэгдэһэн аад, уранһайханай ба идейнэ талаараа тулюур зарим пьесэнүүдһээ өөрынгөө репертуарые сэбэрлэһэн байна.

Драматическа театрнуудай репертуар ба идеологическа ондоошье асуудалнууд тушаа ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй гаргаһан шиидхэбэринүүд хадаа бурят-монголой искусствын ба литературын хүгжэлтэдэ шэнэ шата нээгээ. 1950 ондо Москвада болоһон бурят-монголой литературын вечернүүд эндэ хэлэгдэһэнэй эли тодо жэшээ болоно.

Энэ үе соо М. Горькиин «Зыковтэн», Собкогой «Хоёрдохи фронтын саана», А. Корнейчугай «Калинова шугы», А. Якобсоной «Хоёр лагерь», ахадүүнэр Турын ба Пырьевэй «Лутонинтоной бүлэ», Вс. Вишневскиин «Оптимистическэ трагеди», И. Поповой «Бүлэ», П. Павленкын «Зол жаргал», Книпперэй «Байкал дээрэ», Р. Глиерэй «Улаан мак» ба бусад зүжэгүүд театрнуудаймнай сценэнүүд дээрэ табигдаа. Эдэ зүжэгүүд халаа советскэ хүнүүдэй героическа баатаршалгануудые уранһайхан образуудаар харуулна, шэнэ дай үүдхэгшэдые балшыса элирүүлнэ, тэрэшэлэн арадуудай амгалан байдалай ба эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэгшэ дэлхэйн прогрессивнэ хүсэнүүдэй героическа тэмсэл тухайда хөөрэжэ үгэнэ. Тус зүжэгүүд театрнуудай идейно-уранһайханай хэмжээе улам дээшэлүүлгэдэ, актернуудай шадабариие дээшэлүүлгэдэ, ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ ба театртай эдэнэй холбоо барисаа шангадхаха хэрэгтэ, манай театрнуудай нэрэ хүндые бэхижүүлгэдэ туһалаа.

Республикын драматургнууд ба театрнууд драматургиин, театральна искусствын талаар горьтой амжалтануудые туйлаа. Гэхэ зуура, идеологическа асуудалнууд тушаа ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолнуудһаа эшэтэй зорилгонуудта энэмнай харюусажа үшөө шадахагүй байна. Жэшээлхэдэ, уранһайханай ба идейнэ талаараа аараг драматическа ба оперно зохёолнууд заримдаа республикын театрнуудта табигдана. Ц. Галсановай либреттээр композитор С. Ряузовай зохёоһон «Мэдэгмаша» гэжэ оперо удаан саг соо оперо ба баледэй театрта табигдаһан байгаа. Либреттын темэнь шухала ба оперын хүгжэмэй шанарынь һайн. Гэхэ зуура, тус темые либреттын автор һайса бодожо үзөөгүй. Тиимэһээ, манай республикые индустриализацилгада партийна организациин бэелүүлһэн хүтэлбэрилхы ба эмхидхэхы үүргые харуулжа шадаагүй. Дурсагдаһан дутуунуудые Ц. Галсанов үнинэй мэдэбэшье, заһаагүй байна. Оперно театрын хүтэлбэрилэгшэд, тусхайлан хэлэбэл директор нүхэр Оксенкруг ба главна режиссер нүхэр Рехельс эдэ дутуунуудые зайсуулха хэмжээ абаагүй.

Манай партиин Центральна Комитедэй һануулһан ба партийна хэблэлэй нэгэнтэбэшэ зааһаншье һаань, идейно-уранһайханай талаар муу пьесэнүүд театрнуудай репертуарта заримдаа оруулагдана.

Манай түрүү драматургнуудай хүдэлмэри тушаа хэлэхэ хэрэгтэй байна. Тэдэнэр Бурят-Монголой байдал тухай пьесэ ба либреттэнүүдые тон үсөөнөөр бэшэнэ. Жэшээлхэдэ, драматург Н. Балдано «Булагай эхиндэ» гэжэ пьесэ бэшэһэнһээ хойшо, нэгэ акттай хэдэхэн пьесэнүүдээр хизаарлаад, драматическа ехэ нэгэшье зохёол бэшээгүй байха юм. Драматургнууд А. Шадаев, Ж. Тумунов ба бусад мүн лэ үнинэй пьесэнүүдые бэшээгүй байһаар. Энэнь гол түлэбтөө юугээр тайлбарилагданаб гэбэл, БМАССР-эй советскэ уран зохёолшодой Союзай правлени ба тэрэнэй драматическа секцинь нютагай драматургнуудай творчествые дутамагаар ударидана.

Тэрэшэлэн БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи искусствонуудай хэрэгүүдые эрхилхэ Управлени, Гүрэнэй Ленинэй орденто Бурят-Монголой оперо ба баледэй театрын, передвижной драмтеатрын хүтэлбэрилэгшэд болбол авторнуудтай творческо хани харилсаагаа һуларуулаа, залуу драматургнууд ба композиторнуудта багаар туһална.

Искусствонуудай хэрэгүүдые эрхилхэ Управлениин тушаан абаһан драматическа ба хүгжэмэй шэнэ зохёолнууд принципиальна, большевистскэ ёһоор шүүмжэлэгдэнэгүй. Муу пьесэнүүд ба хүгжэмэй зохёолнууд театрнуудта табигдахаар абтадаг ушарые энээн... лэ тайлбарилжа болохо байна.

Искусствонуудай хэрэгүүдые эрхилхэ Управлени мүнөөнэй со... скэ Бурят-Монголой темэтэй ... гэшье пьесэ ба оперо һүүлэй ... дэн жэлэй турша соо бэлэдхэ... тиин репертуарна талаар гор... мухардалгада оронхой гэжэ шу... жэлхэ хэрэгтэй.

Искусствонуудай хэрэгүүдые эрхилхэ Управлениин уранһайх... совет биратай юумэ хэнэгүй. ... совет драматургнуудай, комп... торнуудай ба театрнуудай хү... мэрилэгшэдэй творчестводонь ... лаар нүлөөлнэ, зүжэгүүдэй ... турын ба наадагшын эрхим ш... бариин түлөө дутамагаар тэмс...

Энэ хэрэгтэ Бүхэроссийска ... ральна обществын отделен... тэрэшэлэн театральна крити... шье зэмэтэй. Эдэнэр идейно-у... һайханай талаараа һайн ... нүүд ба зүжэгүүдые зохёолго... драматургнуудта, театрнуудай ... дэлмэрилэгшэдтэ үшөөл му... туһална, творческо ба хараг... конференцинүүдые зарла... драматическа зохёолнууд ... зүжэгүүдые һайтар шэнжэл... ябадал эмхидхэнэгүй.

Бурят-Монголой искусство... дай хүдэлмэрилэгшэд эдэ ... туунуудаа зайсуулха бүрин ... боломжотой. Ленин — Стал... агууехэ идеянүүдээр зэбсэг... драматургнууд ба республ... театрнуудай хүдэлмэрил... театральна ерэхэ сезон соо ... һайханай талаараа эрхим, ид... дээдэ зэргын шэнэ пьесэнүүд... жэгүүдые харуулха, ажалш... коммунистическэ ёһоор хүм... жүүлхэ хэрэгтэ шэнэ оруул... хэхэнь дамжаггүй.

Эхэ орондоо нүүрһэ бүри ехээр үгэе!

Сталин багшадаа баяр хүргэнэб

...арбан хоёр наһатай бай... түрүүн шахта соо шулуу нүүрһэ малтажа ...эм. Тиихэдэ Октябрьска ...тическэ революци үшөө ...й байгаа. Үгытэй хүнэй ...би халаа Черновской копи ...область) гэжэ руднигай ...Зимякин гэгшэдэ ошожо, хү...лхэ баатай болоһон бай... Тэрэ үеын байдалые мүнөө ...дам үргэлжэ харанхы һүни... байна. Бидэ үглөөнэй ...а нюргаа тэниингүй хү...хэдөө үдэрэй 35 мүнгэ ...абалы байгаа һэмди.

...бусадшье шахтёрнууд һайн ...тай байгаагүй. Хүдэлмэри... байдал яаха аргагүй хүшэр ...байша бэлэй. Шахтёрнууд ...мүлжэжэородог, шулуун ...малтахадаа, кайла, ку...эрэглэдэг байгаа.

...тухай тэрэ үедэ һа...ые байгаагүй. Шахтын хү...ри сезонно байжа, эзэн ду... үедөө хүдэлмэришэнөө гар...тэй байгаа. Тиихэдэ хү...ишадые мэхэлдэг, олоо бо...салингынь саг соонь үгэдэг... байһан юм.

...Октябрьска социалисти... революциин ашаар арад зон ...й, сүлөөтэй, өөһэдынгөө ...айдалай дүүрэн эзэд болоо. ...оромнай улам улам хүг...

Би өөрөө шахтын хүдэлмэришэн байһан тула шахтёрнуудай байдалай һайжархада, ажалай үндэр амжалта тэдэнэй туйлахадань ехэ баярладаг байгааб. Шахтын байдалда болоһон хубилалтанууд үльгэр түүхэ соохи домогтол адляар хубилаа. Хуушанай сагта зүүдэндэшье үзэгдөөгүй машинануудаар мүнөө хүдэлмэрилнэбди.

Хүнүүд ямар гэгшээр ургаа гээшэб! Тиихэ сагта иимэ хүндэтэй хүн болохоб гэжэ һанаа зүүдэндэ оруулаагүй байгааб. Хаана, ямар буржуазна гүрэндэ юрын хүнүүд иигэжэ урганаб? Үгы! Намайе—үгытэй хүнэй хүбүүе, урдын шахтада мори туугшые, советскэ правительство гурбан орденоор, нэгэ медаляар шагнаа. Намайе эсэгэ ёһоной халуун анхаралаар хүреэлнэ. Советскэ гүрэнэй хүндэтэ шахтёрто гэжэ түлөөһэгүйгөөр барюулжа үгэһэн гурбан комнатотой уужам һаруул гэр соо бүхы бүлөөрөө ажаһуунаб.

Эдэ бүгэдын түлөө агуу ехэ багша нүхэр Сталиндаа баяр хүргэнэб. Эхэ оронойнгоо халуун анхаралые ажалай эрхим дээдэ амжалтаар харюулхаар хүдэлмэрилхэб гэжэ үнэн зүрхэнһөө мэдүүлнэб.

Н. Каттыбаев
хүндэтэ шахтёр

Сталинска шангай лауреат уранзурааша А. А. Кокорекинэй плакат.
ТАСС-эй фотохронико.

Цэдэн ГАЛСАНОВ

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ КОЧЕГАРКА

Тэндэ харыт,
Тэрэ Галуута-Нуурай
Хуудам байһан эрьеын
Хормой, энгэр талые
Шэдитэ галнууд
Шэмэн, нюдэ һаргаан ягаарна!
Энэ хадаа
Элбэг дэлбэг нөөсэеэ
Эрэлхэг зоной гараар
Эхэ орондоо тэлэһэн
Баялиг уурхай —
Бурят-Монголой кочегарка.
Тэрэ доро
Тэбхын, гонзойн һунаһан
Гайхамшаг һонин харгыгаар
Галта тэргэнүүд зүдхэжэ,
Забда залигүй
Һубарин, түбэрэн гүйлдэнэ.
Шэжэм түмэр,
Шэдитэ электрын аргаар,
Солото олон шахтёрой
Согтой хатуу зоригоор
Газар дороһоо
«Хара алтан» халин шэдэлнэ,
Дайнай хара,
Дайнай хатуу жэлнүүдтэ
Түрэн гаража тэнжээд,
Тулгата лава, штрегээ
Хүнэй зоригоор
Хүрьһэн доогуур һалаатуулна.
Табанжэлэй
Түрүүшүүлэй зэргэшээндэ
Түлэг урид гаралсан,
Тарган хара нүүрһэеэ
Хойно хойноһоонь
Хоорбо, вагонеткээр бууна.
Тэрэ дээшээ,
Тэрэ саашаа анхарыт,
Түмэр замай габшагай
Түр ябадал эршэдхэн,
Орьёлмо утаан
Огторгой тулан һуунагтана.
Энэ эршэ арбидхан
Үни холын гайхамшаг
Үнэтэ нөөсэ дэлгэһэн
Бурят-Монголой
Баян кочегарка галтана.

Хоёрзуутан болохын түлөө тэмсэхэб

1932 ондо шахтёр болоо һэм. Тэрэ үедэ вүүрһэнэй промышленность гол хүдэлмэринүүдээ механизацилха талаар түрүүшын алхам хэжэ эхилһэн байгаа.

Тэрэ сагһаа хойшо 19 жэл үнгэрөө. Мүнөө манай шахтануудта хүсэтэ механизмууд ашаглагдана. Нүүрһэнэй комбайн ба бусад олон тооной орёо оньһон советскэ маркын машинанууд дүүрэн хүсөөрөө хүдэлмэрилдэг болоо.

Манай Эхэ ороной арадай ажахын гол шухала һалбаринууд, тэрэ тоодо вүүрһэнэй промышленностиин предприятинууд болон шахтанууд техникээр зэбсэгжэлгын талаар капиталистическэ гүрэнүүдэй ажахые холо хойноо орхёо. Энээгээрээ советскэ хүнүүд тон ехээр омогорхоно.

Жэшээ болгон Англиин шахтануудые абаад үзэе. Тус гүрэнэй шахтанууд хэдэн арбаад жэлэй урда тээ ямар байгаа һэм, тэрэл хэбээрээ мүнөө байна. Тэндэ нүүрһэ малталга ехэнхидээ шахтёрнуудай улаан гараар хэгдэнэ. Капиталистнууд нүүрһэнэй шахтануудые механизацилнагүй. Тиигэжэ, шахтёрнуудые дарлан мүлжэхэһөө гадна, тэдэнэй олсо болоһон салинһаа гэр байрын түлөө, церквиин түлөө, полицейскэ постнуудые бариһанай түлөө, хоёр неделиин амаралтын түлөө гэжэ хахадһаа үлүү салингыень даража абадаг байха юм.

Советскэ шахтёрнуудай байдал баян ба культурна болонхой. Манай большевистскэ парти, советскэ правительство, вождь ба багша нүхэр Сталин бидэндэ сар үргэлжэ анхаралаа табина. Удаан сар соо, эрхим һайнаар хүдэлмэрилһэнэй түлөө, түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө, правительственна дээдэ шагналда хүртэбэбди.

Би мүнөө һара бүри 5 мянга үлүүтэй салин абанаб. Үлэсхэлэн зоболон, хүдэлмэригүйдэлгэ гэжэ бүхы советскэ хүнүүд мэдэнэгүй. Юуб гэхэлэ, капиталистическэ гүрэнүүдтэ байдаг эдэ мэтын ядаралзоболон манай Эхэ орон соо байдаггүй.

Мүнөөдэр шахтёрнуудай һайндэртэ парти ба правительство болон вождь Сталиндаа халуун баясхалан хүргэнэб. Тиигээд, бүри һайнаар, стахановскаар саашадаа хүдэлмэрилжэ, шахтёр байһан хүндэтэ нэрэзэргээ дээрэ барижа ябахаб гэжэ мэдүүлнэб. Саашадаа хоёрзуутан болохын түлөө тэмсэхэб.

Я. Никонов, врубмашинист.

...тэ шахтёр Насреддин Абсатаров Каттыбаев.

Врубмашинист-стахановец Яков Георгиевич Никонов.

Халаан соогоо 2 нормо дүүргэдэг залуу шахтёр Иннокентий Андреев.

Стахановец-навалоотбойщик Михаил Кауров.

МАНАЙ ШАХТЁРНУУДАЙ АМЖАЛТАНУУД

Л. Б. ШАХОВ, Галуута-Нуурай рудоуправлениие эрхилэгшэ

...ай ороной нүүрһэнэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд ...советскэ арадтаяа хамта мү... шахтёрой Үдэрые һайндэр... байна. Мүнөөдэр манай оро... горнягууд өөһэдынгөө шэн га... ажалай дүнгүүдые гаргажа, ...н амжалтанууд тухайгаа ...правительство болон агуу... ...лиинда тон ехэ баяртайгаар ...орхолтойгоор рапорт үгэжэ...

...скэ шахтёрнууд дайнай ...жэлнүүдэй туршада туйла...ехэн амжалтануудаараа ...хо ёһороо омогорхоно. ...Эхэ ороной нүүрһэнэй про...ность болбол советскэ за...жэлнүүдэй туршада таниг...гөөр хубилан хүгжөө. Хү...ы гар ажалай зэмсэгүүд ...жал бусалтагүйгөөр үгы ...хосороо. Шахтёрой ажал ...рин, алдар солын ба баа...гын хэрэг болонхой. Мүнөө ...шахтануудта нүүрһэ малтал...шинануудай хүсөөр хэгдэдэг ...о, шахтанууд болбол мүнөө ...томо заводууд шэнги куль... предприятинууд болонхой.

...ина дайнай һүүлэй жэл... туршада шахтануудта онсо ...амжалтанууд болоһон байна. ...мүнөө сагай орёо нарин ма...нууд шахтануудта олоороо ...гдажа, гар ажалые бүри ...түрин зайлуулаа. Нүүрһэнэй ...нууд болон бусад орёо на...механизмуудые ашаглалга ха...шахтануудта ажалай эмхидхэ...ээшээрнь хубилгаһан, үйлэд... культурые дээшэлүүлһэн, ...нуудай үйлэдбэриин мэргэ... дээшэлүүлһэн ба нүүрһэ ...абалгые нилээд ехээр үр... байна.

...Галуута-Нуурай рудоуправле... шахтануудта мүн лэ туйлай ...амжалтанууд болоо. Бурят-...Монголой нүүрһэнэй промышлен... бүри баяхан, оройдоо арбаад гаран жэлэй урда тээ байгуулагдаа һэн. Гэбэшье, республикын горнягууд дайнай жэлнүүдэй ба илангаяа дайнай хойтохи жэлнүүдэй туршада ехэхэн амжалтануудые туйлажа, Советскэ Союзай нүүрһэнэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй дунда хүндэтэ һуури эзэлээ.

Бурят-Монголой горнягууд дайнай түрүүшын жэлдэ дайнай урда тээхи жэлэйхидэ орходоо гурба дахин ехэ нүүрһэ Эхэ орондоо үгөө һэн. 1945 оной эсэстэ нүүрһэ малталга дайнай урда тээхи жэлэйхитэй сасуулхада дүрбэ дахинһаа үлүүгээр дээшэлһэн байна.

Дайнай хойтохи табанжэлэй турша соо нүүрһэ малталгые арба дахин дээшэлүүлхэ гэһэн туйлай харюусалгатай зорилго Галуута-Нуурай шахтёрнуудай урда табигдаа һэн. Энэ зорилгые бэелүүлхын тула манай горнягууд шэн зоригтойгоор ба шадабари ехэтэйгээр тэмсэжэ ороһон юм. Иигэжэ ажаллаһанай ба бүхы резервнүүдээ дүүрэнээр ашаглаһанай ашаар табанжэлэй түсэб болзорһоо нэгэ жэл урид дүүргэгдэһэн байна.

Манай горнягууд туйлаһан амжалтануудаараа һанвагаа амараагүй. Тэдэнэр хадаа табанжэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайгаа Эхэ орондоо рапорт үгөөд, ажалайнгаа темпые саашадань түргэдхэхын түлөө, түсэбһөө гадуур ехэ нүүрһэ малтахын түлөө мүн лэ түгэс зоригтойгоор тэмсэжэ ороо һэн. Тэдэнэр 1950 оной эсэс хүрэтэр табанжэлэйнгээ түсэбһөө гадуур 523 мянга 800 тонно гэхэ гү, али түмэр замай 500 составуудта ашаалагдаха нүүрһэ малтаһан байха юм.

Нүүрһэ малталгые түргэнөөр дээшэлһэн ябадал хадаа мүнөө сагай шэнэ, орёо нарин машинануудые үргэнөөр хэрэглэһэнэй, ажалай түрүү методуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй, табанжэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ шахтёрнуудай ниитээрээ хабаадаһанай ашаар туйлагдаа. Манай шахтанууд Эсэгэ орон соомнай үйлэдбэрилэгдэһэн шэнэ техникые жэлһээ жэлдэ тон олоор абана. Мүнөө жэлдэ бидэнэр советскэ шахтануудай омогорхол болоһон нүүрһэнэй комбайн абаад, тэрэниие шудалжа байнабди.

Ажалай түрүү методуудые дэлгэрүүлхэ ба мүрысөөнэй шэнэ формонуудые хүгжөөхэ хэрэгтэ Бурят-Монголой горнягууд эдэбхитэйгээр хабаадана. Дайнай хойтохи табанжэлэй туршада социалистическэ промышленностьда бии болоһон бүхы прогрессивнэ, түрүү юумэнүүд, аша туһа ехэтэй эхилэлтэнүүд манай шахтануудта үргэнөөр нэбтэрүүлэгдээ. Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба жиирэй шахтёрнуудай хамтадаа хэдэг творческо хүдэлмэри, техникые эрхимээр ашаглахын түлөө, нүүрһэнэй өөрын үные химдаруулхын түлөө, арбилалтын түлөө тэмсэл, цикличнэ графигай ёһоор хүдэлмэрилэлгэ гэхэ мэтын ажалай түрүү методуудые ба мүрысөөнэй шэнэ формонуудые хэрэглэһэн ябадал хадаа табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ арга боломжо олгоо. Орёо техникые эрхим һайнаар шудалаад, тэрээниие хүсэд дүүрэнээр ашаглажа шададаг стахановецууд социалистическэ мүрысөөнэй ябаса дундуур урган гараа. Табанжэлэй эхиндэ стахановецуудай тоо тон үсөөхэн байгаа һаа, мүнөө коллективэймнай гурбанай нэгэ хүбинь стахановецууд болонхой. Ажалай үндэр бүтээсын мастернууд врубмашинист Никонов, навалоотбойщигууд Бурлаков, Лямичев, Хиланов, Овчинников, Кауров, Андреев, врубмашинистын туһалагша Данзанов гэгшэдэй нэрэнүүдые дурдангүй үнгэржэ болохогүй байна.

Горнягуудай, илангаяа стахановецуудай габьяата ажалай ашаар манай шахтанууд дайнай хойтохи табанжэлэй турша дотор түсэбһөө гадуур олон зуу мянган түхэриг арбилжа, Эхэ орондоо үгөө. Горнягууд болбол нүүрһэнэй өөрын үные химдаруулха талаар табанжэлэй даалгабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлээ. Табанжэлэй турша дотор ажалай бүтээсэ нэгэ хахад дахинһаа үлүүгээр дээшэлээ. Продукциин хэмжээнэй талаар манай шахтанууд дайнай урда тээхи хэмжээе 14 дахинһаа үлүүгээр дээшэлүүлээ.

Мүнөө жэлдэ шахтёрой Үдэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөнэй ябаса дундуур манай шахтёрнууд үйлэдбэриин шэнэ амжалтануудые туйлаа. Энэ оной хоёрдохи кварталтай жэшэхэдэ июль ба август соо нүүрһэ малталга 13,8 процентээр дээшэлээ. Энэ хадаа шахтёрнуудай үйлэдбэриин ба политическэ дэбжэлтын, ажалай бүтээсын дээшэлһэнэй, техникые эрхимээр ашаглаһанай ашаар туйлагдаа.

Шахтануудай хүдэлмэриие прогрессивнэ методтэ — цикличнэ графигта оруулһан ябадал рудоуправлениин ажабайдалда ехэхэн событи болоһон байна. Энэ методые № 2 шахтын коллектив түрүүлэн хэрэглэжэ эхилээ. Бүри һая хүрэтэр зарим лаванууд лэ цикличнэ графигаар хүдэлмэрилдэг байгаа. Энэ жэлэй августын 1-һээ захалан № 2 шахтын коллектив суудхэ соо нэгэ циклын графигаар хүдэлмэрилжэ эхилээ. Гэбэшье, богонихон болзор соо нилээд ехэ амжалта туйлаа: хамһабариин хүдэлмэришэдэй тоо үсөөрөө, нүүрһэн ехээр малтагдадаг болоо, техникые ашаглалга һайжараа. Эдэ түрүүшын амжалтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, цикличнэ графигые бүхы шахтануудта нэбтэрүүлээд байхада республикын нүүрһэнэй промышленностьда шэнэ дэбжэлтэ туйлаха ябадалдамнай туһалха байһаниие гэршэлнэ.

Манай амжалтанууд тухай хэлэхэ зуураа, коммунистнууд тухай магтаалай үгэ хэлэнгүй үнгэржэ болохогүй байна. Коллективэй бүхы амжалтанууд, ашаг үрэ ехэтэй бүхы шэнэ эхилэлтэнүүд хадаа партийна организациин хүдэлмэритэй нигта холбоотой. Олон арбаад коммунистнууд, жэшээлхэдэ нүхэд Каттыбаев, Ефимов, Иванов, Сафин, Кокорин ба бусад забойнуудта сэхэ хүдэлмэрилжэ, стахановска ажалай эрхим жэшээ харуулна.

Партийна организаци болбол шахтёрнуудай ажабайдалай ба хүдэлмэриин асуудалнуудта тон ехэ анхарал табидаг. Социалистическэ мүрысөө эмхидхэлгэ, доторой резервнүүдые дүүрэнээр ашаглалга, ажалай түрүү методуудые нэбтэрүүлгэ, хүдэлмэридөө мууса хандаха ябадалтай тэмсэл, хүдэлмэришэдэй культурно-ажаһуудалай условинуудые һайжаруулга, коллективэй дунда политическэ хүдэлмэри ябуулга гэхэ мэтын бүхы хүдэлмэринүүдые коммунистнууд толгойлон, тэдээндэ хододоо эдэбхитэйгээр хабаададаг юм.

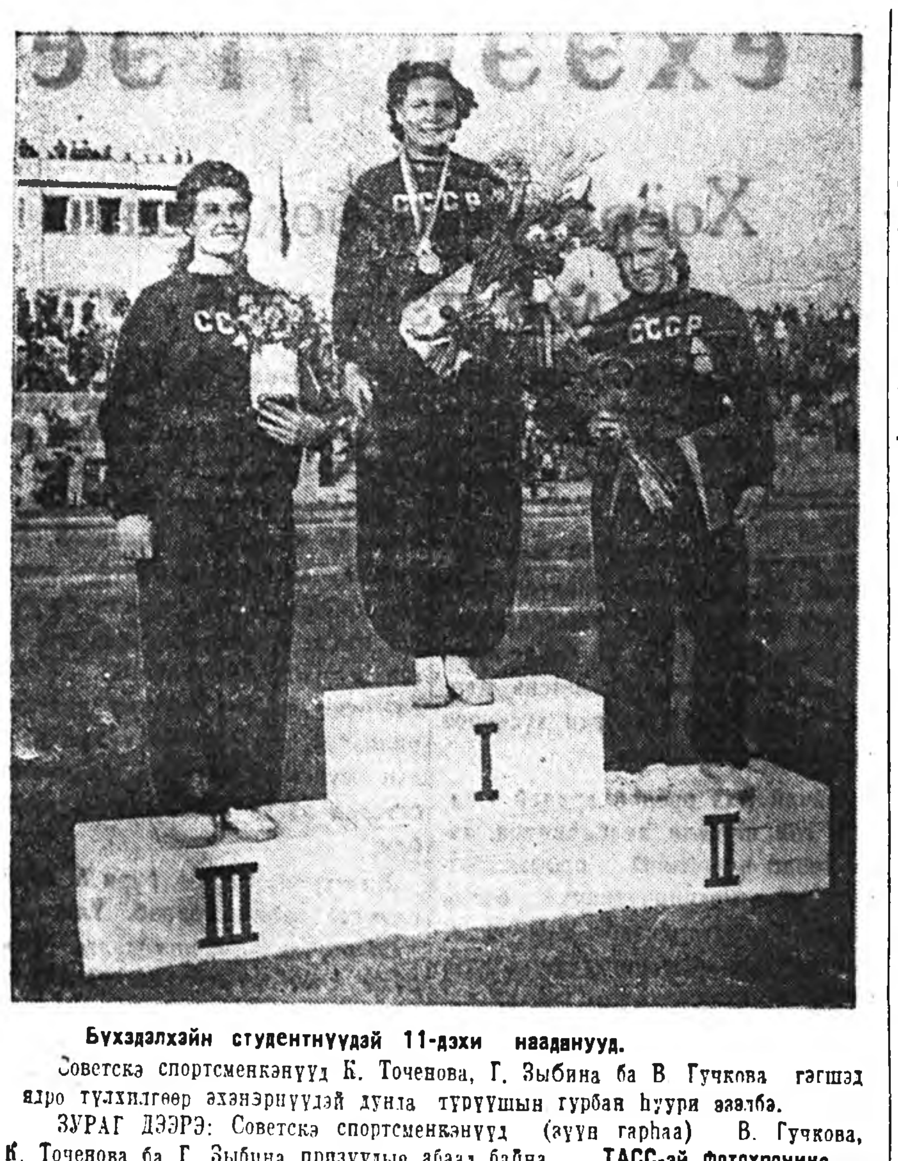
Шахтануудай олошорхотой хамта шахтёрнуудай посёлок улам ургажа, мүнөө болбосон түхэлтэй городок болоо. Тэндэ олон зуугаад гэр байшангууд баригданхай. Культурно-гэгээрэлэй ба эмнэлгын эмхи зургаанууд, магазинууд хүдэлмэрилнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ эндэ дунда һургуулиин байшан баригдаа. Горнягуудай бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахын ба культурнаар амархын тула бүхы условинууд байгуулагданхай.

Шахтёрнуудай материальна тэниглэн байдал таһалгаряагүйгөөр һайжарна. Мүнөө манайда нилээд олон горнягууд хүнгэн автомобильнуудтай, мотоциклнүүдтэй, велосипедүүдтэй ба радиоприемнигуудтай болонхой. Эрхим шахтёрнууд һарадаа 5—6 мянган түхэриг хүрэтэр салин абана. Олон шахтёрнууд өөһэдын түсхай байра байдал түхеэрһэн ба түхеэржэшье байна. Энэ хэрэгтэнь советскэ гүрэн туһаламжа үзүүлжэ, мүнгэн зөөри ба барилгын материалнуудые хүнгэлэлтэтэйгөөр үгэнэ.

Галуута-Нуурай горнягууд өөһэдынгөө амжалтануудаар омогорхохо зуураа, улам ехэ амжалтануудые туйлахын тула ехэхэн зоригжолтойгоор хүдэлмэрилнэ. Ойрын ерээдүй сагта манай шахтанууд эрхим түрүү предприятинууд болохо юм. Нүүрһэ малталгын процессүүдые механизацилга үзэгдөөгүй үргэн хэмжээгээр хэгдэхэ байна. Нүүрһэнэй комбайн болбол бүтээсэ багатай бусад механизмуудые түрихэ байна, мүнөөшье түрижэ байна. Энээнэй ашаар нүүрһэ малталга туйлай ехээр ургадэхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлхэ, үйлэдбэриин процессүүдые эмхидхэлгэ һайжарха юм.

Мүнөө хүсэ ехэтэй шэнэ шахта баригдажа байна. Тэрэ хадаа гурбан жэл болоод ашаглалгада үгтэхэ юм. Үйлэдбэриие ургэдхэлгэ хадаа поселогые үргэдхэхэ ябадал эринэ. 1952 ондо ажаһуудалай тон олон гэрнүүд баригдаха байна. Мүн тэрэшэлэн шэнэ поликлиникэ, хүүгэдэй ясли, клуб, аптекэ баригдаха юм.

Орон дотор нүүрһэ малталгые ойрын жэлнүүдэй туршада 500 миллион тонно хүргэхэ гэһэн туйлай ехэ зорилгые нүхэр Сталин горнягуудай урда табяа. Агуу ехэ зорилго хадаа агуу ехэ хүсэ зориг түрүүлдэг. Энэ зорилгые манай горнягуудай нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэнь лабтай. Бүхы арадай халуун анхаралаар хүреэлэгдэһэн ба творческо хүсөөр халима дүүрэн советскэ горнягууд болбол инаг вождиингоо заабариие нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын түлөө бүхы шадабаряа зорюулха байна.

Бухэдэлхэйн студентнүүдэй 11-дэхи нааданууд.

Советскэ спортсменкэнүүд К. Точенова, Г. Зыбина ба В. Гучкова гэгшэд ядро түлхилгөөр эхэнэрнүүдэй дунда түрүүшын гурбан һуури эзэлбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Советскэ спортсменкэнүүд (зүүн гарһаа) В. Гучкова, К. Точенова ба Г. Зыбина призүүдые абаад байна. **ТАСС-эй фотохронико**

Арадай Польшые индустриализацилга

ВАРШАВА, августын 22. (ТАСС). Хүдөө ажахын гээгдэнги орон байһанаа Польша сүлөөлэгдэһэнһөө хойшо үнгэрһэн жэлнүүдтэ индустриально-аграрна гүрэн болоо. Арадай ажахын ниитэ продукцида промышленна продукциин хэмжээнэй ехэ болоһонийе харуулһан тоо баримтанууд энээн тухай гэршэлнэ: 1946 ондо тэрэнь 63 процент, 1950 ондо—69 процент болоһон ба 1955 ондо 75.5 процент болохо байна. Мүнөө үеын хүндэ промышленностиин продукциие хүн бүридэ хүртэхөөр бодожо үзэбэл, дайнай урда тээхи хэмжээнһээ 3 дахин үлүү ехэ байна.

Үйлэдбэриин зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргадаг промышленность хадаа ороноо түргөөр индустриализацилха үндэһэ һууринь болоно. Үйлэдбэриин зэбсэг хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилэн гаргадаг промышленностиин продукци 1938 ондо томо ба дунда промышленностиин ниитэ продукциин 47 процентнь байһан аад, мүнөө тэрэнь 58 процент болобо.

Ороноо индустриализацилга хадаа ажахын социалистическэ формонуудай түргэн ургалтатай, город ба деревнидэ капиталистическэ этэгээдүүдые саг үргэлжэ хизаарлалгатай ба түрин гаргалгатай нигта холбоотой байна. Хэрбээ 1946 ондо промышленностиин социалистическэ секторэй продукциин үнэнь промышленна продукциин ниитэ үнэ сэнгэй 79 процент байгаа һаа, мүнөө тэрэнь 94 процент болоо. Розннчно худалдаа наймаанда социалистическэ секторэй хубитань 1946 ондо 22 процент байһанаа, мүнөө 80 гаран процент болобо.

Оронии индустриализацилгатай нэгэн хамта, хүн зоной ангиин состав хубилжа байна. Дайнай урда тээхи Польшодо хүн зоной 65 процент шахуунь хүдөө ажахыһаа ороһон олзо доходоор амидаран ажаһуудаг байгаа, хүн зоной бусад хубинь промышленностьда, транспорт дээрэ, худалдаа наймаанда гэхэ мэтээр ажалладаг байба. Промышленностьда ажалладаг хүдэлмэришэдэй тоо һүүлэй жэлнүүдтэ илангаяа ехээр ургаа. Жэшээлхэдэ, 1938 ондо промышленностьда 913 мянган хүн, 1946 ондо—1.202 мянган хүн, 1950 ондо 1800 мянган хүн ажалтай байба.

Арадай Польшодо хүдэлмэригүйдэлгэ бүрин үгы болгогдоо.

Мүнөө Польшодо угаа ехэ барилга болежо байна. Барилга дээрэ 1 миллион шахуу хүн хүдэлмэрилнэ. Олон зуугаад шэнэ фабриканууд ба заводууд, шахтанууд, руднигууд баригдана, плотинанууд ба электростанцинууд бодхоогдоно, портнууд үргэдхэгдэнэ, түмэр замай шэнэ лининүүд ба шоссейнэ харгынууд баригдана.

Мүнөө байгаа промышленна районуудтай (Дээдэ Силези, Доодо Силези, Лодзь) зэргэлээд, Краковска, Варшавска, Ченстоховско, Куявска ба Келецкэ промышленна шэнэ округууд бии болежо байна.

Австралиин компартиин 16-дахи съезд нээгдэбэ

СИДНЕЙ, августын 23. (ТАСС). Австралийска коммунистическэ партиин 16-дахи национальна съезд мүнөөдэр Сиднейдэ нээгдээ.

Съездын президиум һунгаһанай һүүлээр, хүндэтэ Президиум һунгагдаа. Хүндэтэ Президиумдэ нүхэр И. В. Сталиниие һунгаха гэһэн дурадхалые делегадууд ба айлшад нэрьемэ альгаташалгаар угтаба. Хүндэтэ президиумдэ Мао Цзе-дун, Клемент Готвальд, Болеслав Берут, Матиас Ракоши, Вильгельм Пик, Вылко Червенков, Георгиу-Деж, Энвер Ходжа, Морис Торез, Пальмиро Тольятти, Уильям Фостер, Гарри Поллит тэрэшэлэн һунгагдаа.

Ахадүү коммунистическэ партинуудһаа амаршалгын олон телеграмма съездын адресаар абтаба.

Советскэ Союзай коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй амаршалгын телеграмма нэрьемэ альгаташалгаар угтагдаа, тэрэнь иигэжэ хэлэнэ:

«АВСТРАЛИИН КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН XVI НАЦИОНАЛЬНА СЪЕЗДДЭ

Австралиин коммунистическэ партиин XVI съезддэ ахадүүгэй амаршалга хүргэнэбди, эб найрамдалай, демократиин ба австралийска арадай ажабайдалай интересүүдэй түлөө тэмсэлдэ амжалтануудые туйлахыень австралийска коммунистнуудта хүсэнэбди.

Советскэ Союзай коммунистическэ партиин Центральна Комитет».

Англиин, Франциин, Голландиин, Бельгиин, Канадын, Индиин, Финляндиин, Даниин ба бусад оронуудай коммунистическэ партинуудһаа амаршалганууд абтаа.

Эхилэлгын үгэ соогоо австралийска компартиин ЦК-гэй түрүүлэгшэ Диксон XVI съездын һүүлээр үнгэрһэн һүүлшын гурбан жэлэй турша доторхи уласхоорондын оршон байдалай ба Австралиин дотоодын политическэ байдалай богони шэнжэлэлгэ хэбэ.

Нэрьемэ альгаташалгаар угтагдаһан, австралийска компартиин генеральна секретарь Шарки австралийска компартиин программын проект тушаа элидхэл хэбэ.

Генерал Риджуэйдэ Ким Ир Сенэй ба Пын Дэ-хуэйн эльгээһэн протест

ПЕКИН, августын 23. (ТАСС). Генерал Риджуэйдэ Корейскэ Арадай армиин главнокомандалагша генерал Ким Ир Сенэй ба Хитадай арадай һайндуратанай командалагша генерал Пын Дэ-хуэйн эльгээһэн протестын текстые Синьхуа агентствын корреспондент Пхеньянһаа дамжуулна. Протест сооно иигэжэ хэлэгдэнэ:

Генерал Риджуэй, танай талын зэбсэгтэ персоналаар хуули бусаар алагдаһан манай баатарлиг боец Яо Цин-сянай шуһанайнь үшөө хүрөөдүй байхада, танай талын самолёт Кэсоной нейтральна зоно до боложо байһан хэлсээнүүдэй районо үсэгэлдэр, августын 22-ой үдэшын 22 час 20 минутада нэбтэрэн орожо, бомбодоһон ба буудаһан байна, тиихэдээ манай делегациин байралһан газарые олохо зорилготой байгаа. Манай делегациин гэшүүд зэбүүрхэһэн болобошье, тэдэнэр энэ инцидент тухай үнэн зүйлэй бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ болохын ба энэ инцидентые гэнтын хэрэг гэжэ танай талын тоолохо ямаршье шалтаг байхагүйн тулада, мүрдэлгэ хэхэ хүнүүдые ерүүлхэ тухай августын 22-ой 22 час 35 минутада танай талада мэдээсэһэн байгаа. Танай талын эльгээһэн холбооной офицернүүд танай талада хамаатай самолёдой хаяһан бомбонуудай дэлбэрхэдэ гараһан нүхэнүүдые, бомбын хэмхэрхэйнүүдые ба энээнһээ хэдэн часай урда тээ бомбонууд хаягдаа гэжэ гэршэлһэн бусад зүйлнүүдые өөһэдынгөө нюдөөр хараад, тэдэнэр дуугай байхаһаа ондоо аргагүй байгаа.

Провокацинуудые һэшхэлгүйгөөр хэжэ үргэлжэлхые танай хүсэһэн шалтагаан хадаа эб найрамдал тээшэ манай тэсэмгэй эрмэлзэлгые манай һула байһанай тэмдэг гэжэ алдуутайгаар тухайлһан ябадал болоно. Энээнһээ болоожо бидэнэр хэлсээнүүдые таһалдуулхагүй байхабди гэжэ таанар тоолоһон байгаат, тиимэһээ таанар нэгэдэхеэр, Паньмыньчжониин дэргэдэ буудаһан, удаа тээнь манай талын сэрэгэй патрулиин боецые алаһан, эсэстээ манай делегациин гэшүүдые алахаар һэдэһэн байнат.

Үнэндөө, эб найрамдал ба лаб дээрэхи эблэрэлгэ хангахын тулада, манай тала үнгэрһэн бүхы сагай турша дотор угаа ехэ тэсэмгэй зориг харуулаа. Гэбэшье, манай тэсэбэридэ эсэс бии юм. Эб найрамдалые манай талын гансаарханаа хүсэһэнэй ашаар эб найрамдал туйлагдажа болохогүй юм гэжэ бидэнэр һайнаар ойлгонобди.

Тиимэһээ манай делегаци хадаа августын 23-һаа хэлсээнүүдтэ забһарлалга хэхэ тухай мэдүүлхэ ба танай талын хэһэн энэ ехэ провокаци тушаа харюусалгата хэмжээнүүдые танай абахыетнай хүлеэжэ байнабди гэжэ мэдүүлхэ баатай болобо. Мүнөө хүрэтэр танай ба манай хоорондохи бүхы харилсаанууд тэгшэ эрхын үндэһэ һуури дээрэ байгуулагдаһан юм гэжэ таанар ойлгохо ёһотойт, хэрбээ танай тала энэ принцип хүндэлһэнөө үнэхөөр харуулаагүй, мүн илагшад гээшэбди гэжэ өөһэдыгөө хараха һанаатай ба энэ принцип дээрэ үндэһэлэгдэһэн бүхы хэлсээнүүдые, тэрэ тоодо Кэсониие нейтрализацилга тухай хэлсээе дура зоргоороо эбдэһэн байгаа һаа, энээнһээ эшэ үндэһэтэй бүхы харюусалга ба хойшолонгууд танай талада бүрин тохогдохо байна. Манай делегациие алаха гэжэ зорюута оролдон, Кэсоной нейтральна зоные августын 22-ой 22 час 20 минутада танай талын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бомбодоһон провокационно ааша тушаа хэлэхэ болоо һаа, бидэнэр бүхы дэлхэйн бүхы үнэн сэдьхэлтэ хүнүүдэй үмэнэ таанарта шанга протест мэдүүлнэбди, хангалтатай харюу таанарһаа хүлеэнэбди.

Корейскэ Арадай армиин главнокомандалагша Ким Ир Сен.
Хитадай арадай һайндуратанай командалагша Пын Дэ-хуэй.

1951 оной августын 23.

Баруун Берлин-эй предприятинууд сэрэгэй үйлэдбэри һэргээн байгуулна

БЕРЛИН, августын 23. (ТАСС). Берлинэй демократическа секторто хэблэгдэдэг «Берлинер цейтунг ам абенд» газетэ Баруун Берлинэй 19 предприяти сэрэгэй үйлэдбэри һэргээн байгуулна гэһэн мэдээсэл толилоо.

Американецуудай захиралтаар эдэ предприятинуудай хүдэлмэришэдэй дунда шэлэн абалга хэглэбэ. Политическэ «найдабаригүй» гэжэ тоологдоһон бүхы хүдэлмэришэд, тайлбарилан хэлэхэдэ, немецкэ сүлөөтэ профсоюзуудай ба прогрессивнэ бусад организацинуудай гэшүүд хүдэлмэриһөө гаргагдаа.

Кэсондохи уулзалгануудай тухай американска газетэ бэшэнэ

НЬЮ-ЙОРК, августын 23. (ТАСС). Августын 23-да «Дейли компас» газетэ «Гайхалтай тоһолго ба гэнтын добтолго» гэһэн гаршагтай Стоунай статья толилоо, тэрээн соогоо, Кэсондохи хэлсээнүүдэй үедэ Кореядахи «Нэгэдэмэл Нацануудай сэрэгүүд» гэдэгэй командованиин түлөөлэгшэдэй эзэлһэн бузар хараа бодолые шүүмжэлнэ. Нейтральна зоно байгуулха асуудалаар үгэ ойлголсохо хүсэлөө Корейскэ Арадай армиин ба Хитадай һайндуратанай частьнуудай түлөөлэгшэдэй мэдүүлээд байхадань, августын 19-дэ «Нэгэдэмэл Нацануудай сэрэгүүд» «дайнай үе соо эгээн хүсэтэ артиллерийскэ бэлэдхэл» хэһэнэйнгээ һүүлээр добтолгодо ороо, тэрэ үдэрэй үүр сайжа байхада зэбсэгтэ банда Кэсоной нейтральна зонодохи хойто-корейскэ сэрэгүүдэй патрульда добтолоод, патрулиин командирые алаһан, нэгэ солдадые шархатуулһан байна гэжэ Стоун тэмдэглэнэ.

«Өөрынгөө патрульда өөһэдөө добтолһон хэбэртэйгээр коммунистнуудые хардаһан ба тэдэнэй гэмнэлгые буруушааһан Риджуэйн харюу хадаа Нэгэдэмэл Нацануудые айлгаха гэһэн эрмэлзэлгын ба бузараар аашалалгын гэршэ мүн» гэжэ Стоун бэшэнэ.

Амурска флотилиинхидтай барисаагаа улам бэхижүүлхэбди

1922 оной октябрь соо болоһон РКСМ-эй Бүхэроссийска табадахи съезд дээрэ В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай үүсхэлээр Уһан-Сэрэгэй Флодые комсомолой шефтээ абаха тухай шиидхэбэри абтаһан байгаа. Эгээл энэ үдэрһөө эхилжэ ленинскэ комсомол ба советскэ гүрэнэй залуу флот хоёрой хоорондохи дайшалхы хани барисаан улам бэхижэжэ эхилээ һэн. Энэ шиидхэбэриие манай ороной комсомолецууд ба залуушуул угаа ехэ баяртайгаар угтаһан байгаа.

Тэрэ сагһаа хойшо манай ороной Уһан-Сэрэгэй Флодые улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ комсомолецууд ба залуушуул эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Бүхы Советскэ Союзай, тэрэ тоодо манай республикын комсомолецууд ба залуушуул патриотическа үүсхэл гаргажа, Уһан-Сэрэгэй Флодые бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ туһа хүргэһэн байна. Манай республикын комсомолецуудай ба залуушуулай суглуулһан мүнгөөр «Бурят-Монголой комсомолец» гэжэ сэрэгэй корабль байгуулагдажа, 1948 ондо Улаан тугта Амурска флотилида бэлэглэгдээ һэн.

Республикымнай комсомолецууд ба залуушуул Амурска флотилиие шефтээ абахыемнай зүбшөөрыт гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК-да хандаһан байгаа. Энэ хандалгыень ВЛКСМ-эй ЦК халуунаар угтажа, Амурска флотилиие шефтээ абахыень Бурят-Монголой комсомолдо зүбшөөрөө юм. Тэрээнһээ хойшо манай комсомолецуудай ба Амурска флотилиин морягуудай хоорондохи холбоо барисаан улам бэхижээ. Республикымнай промышленна предприятинуудай, һургуулинуудай комсомольско организацинууд, ВЛКСМ-эй айкомууд, горкомууд болон олон комсомолецууд тус флотилиин корабльнуудта ба частьнуудта алба хэжэ байһан морягуудтай бэшэг абалсадаг юм. Мүн тэдэнэр флотилиин түрүү корабльнуудта, дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлэй отличнигуудта бэлэг эльгээдэг байна. Манай делегаци амурайхидта хэдэн дахин айшалжа ошоо. Мүн Улаан тугта Амурска флотилиин морягууд республикымнай комсомольско организацинуудта нилээд туһална. Тэдэнэр өөһэдынгөө делегациие эльгээжэ, республикымнай ажалшадай ба комсомолецуудай ажабайдалтай танилсадаг, уһан-сэрэгэй эрдэм шудалха хэрэгтэнь залуушуулда туһалдаг ба комсомолой областной комитедтэ яхта, шлюпкэ, гол мүрэнэй корабльнуудай македүүдые ба бусад бэлэгүүдые бэлэглэһэн байна.

Амурска флотилиин делегаци манай республикада һаяхан айшалжа ерээд ошоо. Бурят-Монголой комсомолоор хүмүүжүүлэгдэшэ, мүнөө дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлэй отличник Ошоров ерэлсээ. Республикымнай олон предприятинуудаар, заводуудаар, эмхи зургаануудаар ба колхозуудаар амурайхид ябажа, ажабайдалтайнь танилсаа. ПВЗ-гэй, машина бүтээлгын заводой, мяханай комбинадай комсомолецууд ба залуушуул Амурска флотилиин делегациие халуунаар угтаһан байна. Морягууд тэдээндэ өөһэдынгөө дайшалхы ба политическэ һуралсал тухай, сүлөөтэй сагаа яажа культурнаар үнгэргэдэг тухайгаа һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой комсомолецууд морягуудтай уулзаа. Тус колхозой комсомольско организациин секретарь нүхэр Раднаев колхозойнгоо урда табигдаһан хүдөө ажахын ба политическэ зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэнь партийна организацилаа болон колхозойнгоо правленидэ эдэбхитэйгээр туһалхабди гэжэ бүхы залуушуулайнгаа, комсомолецуудай үмэнэһөө флотилиинхидые найдуулһан байна. Мүн республикымнай комсомолецууд ба залуушуул морягуудта элдэб бэлэгүүдые олоор үгөө. Морягуудые комсомолецууд хаа-хаанагүй халуун анхаралаар хүреэлжэ, ехэ баяртайгаар угтаа.

Республикымнай комсомолецуудай ба залуушуулай делегаци Уһан-Сэрэгэй Флодой һайндэртэй дашарамдуулан Амурска флотилида айшалжа ошоһон байна. Манай делегациие морягууд халуунаар угтажа, өөһэдынгөө ажабайдалтай, ажал-ябуулгатай һайтар танилсуулаа. Гвардейскэ корабль дээрэ болоһон уулзалгые делегацимнай гэшүүд үни удаан мартахагүй. Тус кораблиин морягуудай хахадһаа үлүүнь дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлэй отличнигууд юм. Кораблиингаа личнэ составай үмэнэһөө комсомольско организациин секретарь, нэгэдэхи статьягай старшина Старцев үгэ хэлэхэ зуураа, дайшалхы шадабарияа улам дээшэлүүлжэ, дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлэй отличнигуудай тооё бүри олошоруулжа, амгалан тайбан ажал хүдэлмэриетнай хёрхоор сахихабди гэжэ мэдүүлээ. Манай республикын комсомолоор хүмүүжүүлэгдэһэн ахалагша матрос Айдоев орёо техникые шудалжа, политическэ бэлэдхэлээ дээшэлүүлжэ байһан тухайгаа хөөрөө. Мүн Бурят-Монголой комсомолой путёвкоор тус флотилида алба хэхээ ерэгшэд өөһэдынгөө үүргые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэбди, энээн тухай республикын комсомолецуудта ба залуушуулда дамжуулаарайгты гэжэ делегацида тэрэ захяа һэн. Тус кораблиин морягууд өөһэдынгөө уранһайханай самодеятельностиие манай делегацида харуулаа.

Мүн делегацимнай гэшүүд флотилиин уһанай станцида ошожо, спартакиадада байлсаа. Флотилиин эрхим спортсменүүдэй дунда манайда хүмүүжүүлэгдэһэн Мясников ба бусад бии. Тэдэнэр спартакиадада болоһон мүрысөөнүүдтэ түрүү һуури эзэлээ. Мүн манай делегациин ерэһэнтэй дашарамдуулан шлюпкээр тамаралгын урилдаан боложо, корабль бүхэнэй команданууд хабаадалсаа. Илагшадтань манай делегаци үнэтэ бэлэгүүдые барюулаа.

Манай республикын комсомолецуудай, залуушуулай болон Амурска флотилиин морягуудай хоорондохи шефскэ холбоо барисаан хүмүүжүүлхы ехэ удхашанартай. Энэ барисаан хадаа Эхэ орондоо үнэн сэхээр алба хэдэг залуушуулые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ республикын комсомольско организацинуудта ехээр туһална. Тиимэһээ шефскэ холбоо барисаагаа али бүхы аргаар улам бэхижүүлхэ хэрэгтэй. Илангаяа комсомольско организацинуудай ба сэрэгэй морягуудай бэшэг бэшэлсэхэ ябадалые хүгжөөхэ хэрэгтэй. Манай залуушуул өөһэдынгөө ажал хүдэлмэри, туйлаһан амжалта болон сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэлгэ тухайгаа саг үргэлжэ морягуудта бэшэжэ байха зэргэтэй. Манай дайшалхы нүхэдтэй холбоо барисаагаа улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ радио, хэблэл, ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһа» үргэнөөр хэрэглэлгэ тон шухала. Тиигэжэ Амурска флотилиин морягуудтай шефскэ холбоо барисаагаа улам бэхижүүлэе.

Б. Санданов, ВЛКСМ-эй обкомой сэрэгэй-физкультурын таһагые даагша.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУ[...]

АРАДАЙ АРМИИН ГЛ[...] КОМАНДОВАНИИН МЭД[...]

ПХЕНЬЯН, августы[...] (ТАСС). Корейскэ Арадай [...] соединенинүүд Хитадай [...] һайндуратанай частьнуудт[...] та хани харилсаатай ябаж[...] фронтнууд дээрэ дайсанай [...] толгонуудые амжалтатайг[...] дэргэнь сохёод, гэрэнэй [...] ба техникэдэ ехэ гээлтэ [...] нуудые ушаруулжа байна [...] Корейскэ Арадай-Демокра[...] Республикын Арадай [...] Главна командовани [...] мэдээсэбэ.

Мүнөөдэр Арадай арми[...] нитнэ частьнууд ба самол[...] агнан-буудагшад дайсанай [...] молет унагаагаа.

Египет 1936 оной а[...] египетскэ догсвор[...] болюулха гэжэ шии[...]

ЛОНДОН, августы[...] (ТАСС). Рейтер агентств[...] дээсэһэнэй ёһоор, Египет [...] оной англо-египетскэ [...] болюулхые шиидэбэ гэжэ Е[...] премьер-министр Нахас-Па[...] нөөдэр мэдүүлбэ.

Иранай хэрэгтэ англ[...] американска хамаархалга [...]

ЛОНДОН, августын 23. (Т[...] Иранска нефть тухай [...] премьер-министр Мосл[...] английска делегациин тол[...] шо Стоксын хэжэ байгаа [...] нүүд тушаа редакционно [...] соогоо, «Дейли Уоркер» [...] иигэжэ бэшэнэ: «Импер[...] нуул хүсэ хэрэглэнэ, баял[...] нэ. Англи хадаа сэрэгэй м[...] горючаяр хангахын тулада [...] Востогые капиталистическэ[...] нефтяной угаа ехэ гулай[...] хэмжээгүй ехэ ашаг олзын [...] болгохо хүсэлтэй байна. Т[...] даа Дунда Востогые стра[...] ехэ центр ба Советскэ [...] эсэргүү дайнай база болго[...] мэлзэнэ.

Дүтын Востогой бүхы о[...] та национально-колониальн[...] лөөндэ эсэргүү добтолхоор [...] дэшье бэлэн байхын ба т[...] дарахын тулада, Англи сэр[...] тэндэ байлгахые хүсэнэ.

Эдэ бүхы зорилгонуудаа [...] хын тулада, Англи импер[...] ческэ позицинуудаа Х[...] Штадуудтай хубаалдахаар [...] байна, тиихэдэ США-гэй [...] зонхилхо гүрэн болохыше [...] да абанагүй.

«Стоксын түсэбтэ [...] бү үзүүлэгты.

Иранска арад өөрынгөө [...] ной промышленностиие [...] лизировалэг лэ!»

Японско сэрэгэй гол [...] Сигемицу—Японидохи аме[...] эзэмдэлгын засагаар[...] „этигэмжэтэ кюур" [...]

ПАРИЖ, августын 23. (Т[...] 1950 оной ноябрьта амер[...] эзэмдэлгын засагаархидаар [...] һөө болзорһоо урид сүлө[...] һэн японско сэрэгэй гол [...] Мамору Сигемицу Японидо[...] риканска этигэмжэтэ № 1 [...] мүн гэһэн удхатай статья [...] расьон» газетэдэ толилогдо[...] хадаа Японийн гадаадын [...] дэй министерствые шэнэд[...] гуулха проект зохёогоо гэ[...] проект Сан-Францискодохи [...] ренциин һүүлээр бэелүүл[...] хараалагдана. Энэ проект [...] Урда Азиин оронуудые [...] тусхай департаментые м[...] ствын дэргэдэ байгуулх[...] раална.

Мамору Сигемицу амер[...] эзэмдэлгын засагаархидт[...] үргэлжын холбоотой байһ[...] дүйн японско правительств[...] гемицу гадаадын хэрэгүүд[...] нистрын гү, али премьер[...] рын тушаалда томилогдо[...] хо юм гэжэ тоологдоно.

Харюусалгата р[...] Б. А. ОЧ[...]

МҮНӨӨДЭР УЛАН-УДЭДЭ

БМАССР-эй 25-дахи жэлэй [...] рэмжэтэ стадион дээрэ эб [...] дуунай һайндэр үдэрэй 12 час[...] хэ байна. Эндэ Улан-Уд[...] ажалшадай дундаһаа хэдэ[...] дуушад дуу дуулаха ба һүүл[...] культурна спартакиада болохо [...]

«ПРОГРЕСС» Кинотеатрта—[...] даан» (12, 14 часуудһаа), [...] цирк» гэжэ үгэтэ фильм (16, [...] 22 часуудһаа), «Тулалдаан» (2[...] минутаһаа).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта—«[...] цуун» (11, 13 часуудһаа), [...] нууд» (23 часһаа).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85 отв секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84 Для междугородных переговоров — 18.

Н—03668. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.00[...]